



LATVIJAS REPUBLIKA

## Preiļu novada pašvaldība

Reģ.Nr. 90000065720

Raiņa bulvāris 19, Preiļi, Preiļu novads, LV-5301,

tālr. - 65322766, e-pasts dome@preili.lv

---

konts Nr.LV08UNLA0026000130630, A/s SEB banka, kods UNLALV2X,

---

konts Nr. LV81HABA0551019925560, A/s SWEDBANK, kods HABALV22

### PASKAIDROJUMA RAKSTS

#### Preiļu novada pašvaldības 2024. gada 16.februāra saistošajiem noteikumiem Nr.2024/2

#### “Par Preiļu novada pašvaldības 2024. gada budžetu”

Pašvaldības darbības finansiālo pamatu veido budžets, kas ir svarīgākais instruments pašvaldības ekonomisko un sociālo vajadzību sabalansēšanai, kā arī pašvaldības teritorijas ilgtermiņa attīstībai un autonomo funkciju izpildes nodrošināšanai.

Plānojot 2024. gada pašvaldības budžetu, kā prioritārs izvirzīts uzdevums nodrošināt pašvaldības finanšu sabalansēšanu ilgtermiņā.

Budžets izstrādāts ar mērķi samērīgi un atbilstoši normatīvajiem aktiem apgūt piešķirtos finanšu līdzekļus institūciju uzturēšanai un pamatdarbības nodrošināšanai, kā arī attīstībai.

Darbs Preiļu novada pašvaldībā turpināsies, balstoties uz attīstības dokumentiem:

- Preiļu novada ilgspējīgas attīstības stratēģija no 2022. gada,
- Preiļu novada attīstības programma 2022.-2029. gadam,

kur kā galvenie stratēģiskie mērķi - aktīva uzņēmējdarbība, labklājīga sabiedrība, vieda pārvaldība un pievilcīga dzīves vide. Savukārt, lai sasniegtu definētos mērķus tiek noteiktas 2024.gada prioritātes un rīcības virzieni:

#### 1. Aktīva uzņēmējdarbība:

- **Prioritāte:** Stiprināt uzņēmējdarbības izaugsmi un konkurētspēju.
- **Rīcības virzieni:**
  - Turpināt atbalstu jaunuzņēmumu veidošanai un esošo uzņēmumu attīstībai.
  - Veicināt inovācijas un jaunu tehnoloģiju ieviešanu.

- Stiprināt sadarbību ar vietējiem uzņēmējiem un uzņēmējdarbības asociācijām un iedzīvotājiem, lai identificētu uzņēmējdarbības attīstības iespējas.
- Izveidot un uzturēt uzņēmējdarbības draudzīgu infrastruktūru un regulējumu
- Organizēt uzņēmējdarbības pasākumus un tirdziņus, lai veicinātu vietējo uzņēmējdarbību.
- Analizēt iepriekšējo gadu uzņēmējdarbības atbalsta programmu efektivitāti un veikt nepieciešamos uzlabojumus.
- Veicināt eksporta iespējas un starptautisko sadarbību uzņēmējiem.
- Izstrādāt plānus ilgtspējīgas uzņēmējdarbības attīstībai un inovāciju veicināšanai.

## 2. Labklājīga sabiedrība:

- **Prioritāte:** Palielināt sabiedrības veselības un izglītības līmeni.
- **Rīcības virzieni:**
  - Izstrādāt izglītības ilgtspējīgu stratēģiju, veikt investīcijas izglītības iestādēs un attīstīt jaunievedumus izglītības procesā, nodrošinot stabilu un uz izaugsmi vērstu izglītības iestāžu darbību.
  - Turpināt investīcijas izglītībā, veicinot modernas mācību metodes un piekļuvi izglītībai.
  - Attīstīt projektus, kas veicina fizisko aktivitāti un veselīgu dzīvesveidu.
  - Izstrādāt sabiedrības izglītības kampaņas par svarīgākajiem veselības jautājumiem.
  - Nodrošināt pieejamus veselības pakalpojumus.
  - Veidot programmas un pasākumus, kas mazina sociālo nevienlīdzību un atbalsta iedzīvotāju labklājību.
  - Izstrādāt un īstenot projektus, kas uzlabo sociālo pakalpojumu pieejamību un efektivitāti.
  - Nodrošināt iniciatīvas, kas veicina sabiedrības iesaistīšanos un savstarpējo atbalstu.

## 3. Vieda pārvaldība:

- **Prioritāte:** Paaugstināt kompetenci un efektivitāti pārvaldē.
- **Rīcības virzieni:**
  - Pilnveidot digitālās pakalpojumu sniegšanas platformas un sistēmas.

- Nodrošināt papildu apmācību darbiniekiem par digitālo prasmju attīstību un drošību tiešsaistes vidi.
- Izveidot sistēmas datu analīzei un izmantošanai lēmumu pieņemšanā.
- Nodrošināt drošību un privātumu digitālajā vidē.
- Nodrošināt regulāru monitoringa un novērtēšanas procesu, lai efektīvi vadītu un pielāgotu pašvaldības darbību.
- Veikt sniegto pakalpojumu efektivitātes un lietderības izvērtējumu, nepieciešamības gadījumā lemt par strukturālām izmaiņām.

#### 4. **Pievilcīga dzīves vide:**

- **Prioritāte:** Pilnveidot dzīves vides kvalitāti, veicināt ilgtspējīgu attīstību un kultūras piedāvājumu, nodrošinot kultūras mantojuma saglabāšanu.
- **Rīcības virzieni:**
  - Veidot un nodrošināt ilgtspējīgu pašvaldības attīstības plānošanu.
  - Investēt pilsētas un apdzīvoto vietu attīstībā, tai skaitā ceļu, pašvaldības ēku un sabiedrisko vietu uzlabošanā, izmantojot videi draudzīgus, klimatneitrālus risinājumus, lai padarītu tās vēl pievilcīgākas iedzīvotājiem un apmeklētājiem.
  - Atbalstīt kultūras un izklaides pasākumus, festivālus, izstādes un projektus, kas veicina kultūras un izklaides piedāvājuma daudzveidību.
  - Veidot ilgtspējīgu transporta infrastruktūru un veicināt zaļo mobilitāti.
  - Attīstīt vides aizsardzības, klimatneitralitātes un atjaunojamās enerģijas iniciatīvas.

2024. gadā un turpmāk Preiļu novada pašvaldībai būtiski nodrošināt novada attīstības un investīciju uzsākto projektu turpināšanu un jaunu projektu realizāciju, tādējādi uzlabojot ielu, ceļu, iestāžu un citu objektu infrastruktūru, kā arī kopumā dzīves kvalitāti novadā. Lai veicinātu Preiļu novada pašvaldības attīstību, investīcijām infrastruktūrā plānots piesaistīt arī Eiropas Savienības fondu līdzekļus.

Pašvaldības ekonomisko attīstību un finanšu situāciju ietekmē šī brīža apstākļi ekonomiskajā un sociālajā jomā valstī. No tā, kā attīstīsies valsts prognozētais makroekonomiskais scenārijs, ir atkarīgi arī pašvaldības finanšu resursi. Energokrīzes un inflācijas ietekmē pašvaldībām straujāk pieaug pastāvīgo izdevumu bāze. Mazinoties spējām

finansēt savus kārtējos maksājumus, bremsējas pašvaldību turpmākā attīstība, turklāt finansējuma pieejamība nozīmīgu projektu īstenošanai tiek būtiski apgrūtināta.

Sagatavojot 2024. gada budžetu, pašvaldība plāno nepieciešamos finanšu resursus pašvaldības funkciju izpildei, pašvaldības ekonomiskās un sociālās infrastruktūras attīstībai un projektu realizācijai. Preiļu novada pašvaldības budžets 2024. gadam izstrādāts, ievērojot likumos “*Par pašvaldību budžetiem*”, “*Pašvaldību likums*”, “*Par budžetu un finanšu vadību*”, “*Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likums*”, “*Par Valsts budžetu 2024. gadam*”, kā arī nodokļu likumos, Ministru kabineta noteikumos un citos normatīvajos aktos paredzētās prasības.

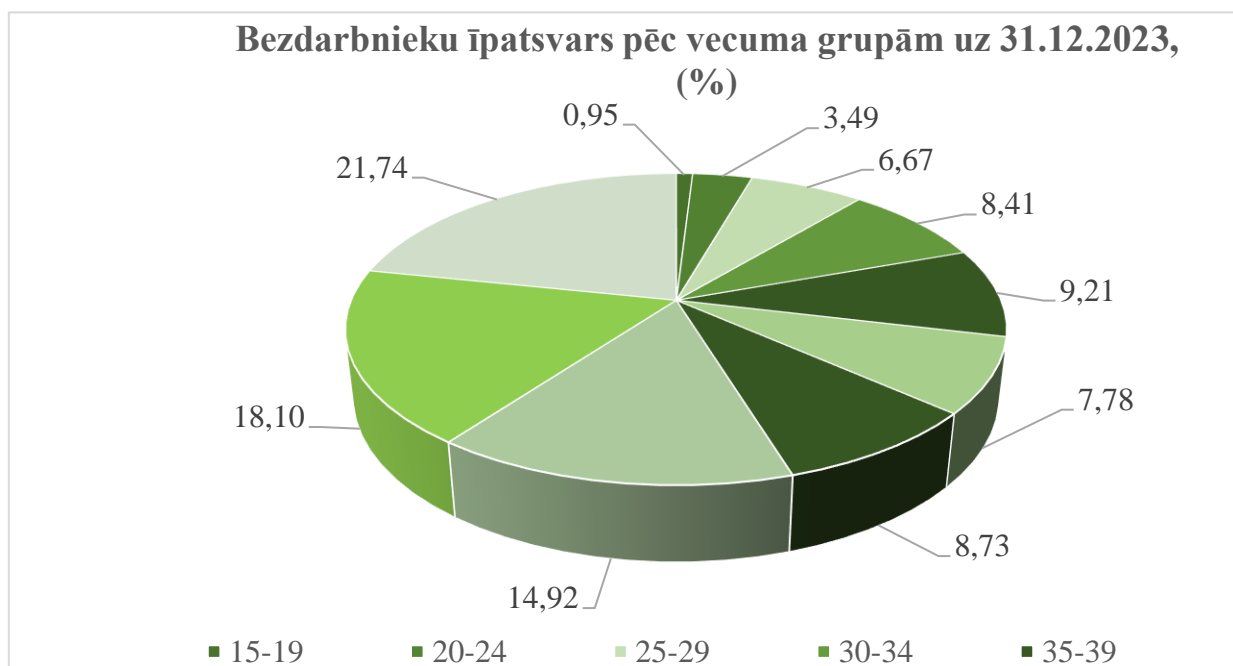
Preiļu novada pašvaldības budžets ir konsolidēts. Tajā ietilpst arī Preiļu novada Izglītības pārvaldes un tās pakļautībā esošos izglītības iestāžu budžeti.

Preiļu novada pašvaldības budžets 2024. gadam sastāv no pamatbudžeta, ko veido attiecīgas ieņēmumu un izdevumu daļas un finansēšanas daļas. Pašvaldība ņemusi vērā visu nozaru intereses un centusies sabalansēt pieejamos finanšu līdzekļus tā, lai nodrošinātu pakalpojumus sabiedrībai svarīgās jomās.

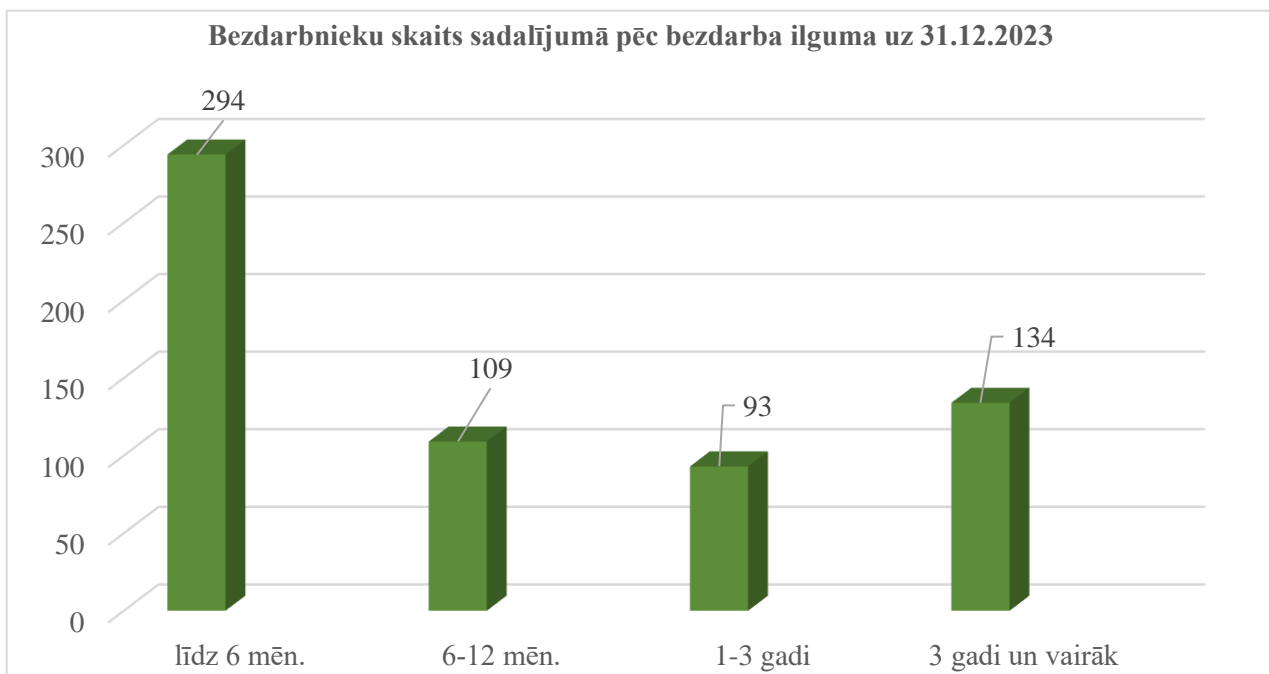
Uz 2024.gada 1.janvāri Preiļu novadā ir deklarēti 16 920 iedzīvotāji. Novadā saglabājas tendence samazināties iedzīvotāju skaitam. Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati liecina, ka salīdzinot ar 2023.gadu, Preiļu novadā deklarēto iedzīvotāju skaits ir samazinājies par 152 iedzīvotājiem.

Iedzīvotāju skaita samazinājuma iemesls ir mazā dzimstība un salīdzinoši liela mirstība. 2023. gadā Preiļu novadā dzimuši 116 bērni, bet miruši 295 iedzīvotāji. Vēl joprojām iedzīvotāju vidū saglabājas tendence doties darba meklējumos ārpus Latvijas.

Neskatoties uz to, ka bezdarba līmenim Preiļu novadā ir tendence samazināties, tas joprojām saglabājas augstāks nekā vidēji valstī. Pēc nodarbinātības valsts aģentūras datiem uz 2023. gada 31. decembri Preiļu novadā bezdarba līmenis ir 6,2 %, kas ir par 1,10 % mazāk nekā 2022.gada 31.decembrī. Uz 2023.gada 31.decembri Preiļu novadā reģistrēti 630 bezdarbnieki. Salīdzinot ar 2022. gadu bezdarbnieku skaits ir sarucis par 140.



Nemot vērā Nodarbinātības valsts aģentūras datus (skatīt 1.attēlu) lielākais bezdarbnieku īpatsvars ir vērojams vecuma grupā no 60 gadiem un vairāk – 137 bezdarbnieki jeb 21,74 % no visiem bezdarbniekiem, turpretim mazākais bezdarbnieku īpatsvars ir vecuma grupā no 15 līdz 19 gadiem – 6 bezdarbnieki jeb 0,95 % no visiem bezdarbniekiem. 22 bezdarbnieki jeb 3,49 % no visiem bezdarbniekiem ir vecuma grupā no 20 līdz 24 gadiem, 42 bezdarbnieki jeb 6,67 % - vecuma grupā no 25 līdz 29 gadiem, 53 bezdarbnieki jeb 8,41 % - vecuma grupā no 30 līdz 34 gadiem, 58 bezdarbnieki jeb 9,21 % - vecuma grupā no 35 līdz 39 gadi, 49 bezdarbnieki jeb 7,78 % - vecuma grupā no 40 līdz 44 gadiem, 55 bezdarbnieks jeb 8,73 % - vecuma grupā no 45 līdz 49 gadiem, 94 bezdarbnieki jeb 14,92 % - vecumā no 50 līdz 54 gadiem, savukārt vecuma grupā no 55 līdz 59 gadiem ir 114 bezdarbnieki jeb 18,10 %.



Avots: NVA

Uz 2023.gada 31. decembri no Preiļu novadā reģistrēto bezdarbnieku kopskaita 294 jeb 46,67 % bija ar bezdarba ilgumu līdz 6 mēnešiem. 109 bezdarbnieki jeb 17,30 % neatrodas darba tiesiskajās attiecībās 6 - 12 mēnešus, 93 bezdarbniekiem jeb 14,76 % bezdarbs ilgst 1-3 gadus, savukārt 134 bezdarbnieks jeb 21,27 % atrodas bezdarbnieka statusā 3 un vairāk gadus (skatīt 2.attēlu). Preiļu novadā ilgstošo bezdarbnieku īpatsvaram ir vērojama tendence samazināties. 2023.gadā salīdzinot ar atbilstošo periodu 2022.gadā, samazinājās to bezdarbnieku skaits, kuri darba tiesiskajās attiecībās neatrodas līdz 6 mēnešiem, kā arī to bezdarbnieku skaits, kas šajā statusā atrodas 6 līdz 12 mēnešus, bezdarbnieku skaits, kuru bezdarbs ilgst 1-3 gadus ir samazinājies par 72, savukārt to bezdarbnieku skaits, kas neatrodas darba tiesiskajās attiecībās 3 un vairāk gadus ir samazinājies par 17 bezdarbniekiem salīdzinot ar attiecīgo periodu 2022.gadā.

## IEŅĒMUMI

Pamatbudžets ir Preiļu novada pašvaldības budžeta galvenā daļa, kura ieņēmumus veido *nodokļu ieņēmumi* – iedzīvotāju ienākuma nodoklis, nekustamā īpašuma nodoklis, azartspēļu nodoklis, dabas resursu nodoklis; *nenodokļu ieņēmumi*, kuros ietilpst ieņēmumi no uzņēmējdarbības un īpašuma, valsts un pašvaldību nodevām, sodiem un sankcijām;

*pārējie nenodokļu ieņēmumi*, kurus veido pārējie nenodokļu ieņēmumi un ieņēmumi no pašvaldības īpašuma iznomāšanas, pārdošanas un no nodokļu pamatparāda kapitalizācijas; *ieņēmumi no budžeta iestāžu sniegtajiem maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi un transferti*, kurus veido valsts budžeta transferti un pašvaldību budžeta transferti jeb valsts mērķdotācijas, kas tiek saņemtas no atsevišķām ministrijām un paredzētas galvenokārt pedagoģu darba samaksai un pašvaldību autoceļu (ielu) uzturēšanai, kā arī dažādu Eiropas Savienības fondu finansēto projektu īstenošanai.

Pašvaldības pamatbudžeta naudas atlikums uz 2024. gada 1. janvāri bija 5 621 974 *euro*.

Preiļu novada pašvaldības 2024.gada konsolidētie budžeta ieņēmumi plānoti 26 420 455 *euro* apmērā, kas salīdzinot ar 2023.gada budžetu ir par 8.83 % jeb 2 142 547 *euro* vairāk.

Saskaņā ar Finanšu ministrijas prognozēm, ko nosaka likums “*Par valsts budžetu 2024.gadam*”, prognozēto Iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk – IIN) ieņēmumu apjomu pašvaldībām, Preiļu novada pašvaldības IIN prognozētie ieņēmumi 2024. gadā būs 9 930 259 *euro*, kas ir par 13,55 % vairāk nekā 2023.gadā.

Ieņēmumi no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda sastādīs 4 823 629 *euro*, kas salīdzinoši ar 2023.gada prognozi, veido 12,90 % samazinājumu. Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas aprēķins veikts atbilstoši “*Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas likumam*”, pamatojoties uz iedzīvotāju skaitu, IIN prognozi, nekustamā īpašuma nodokļa prognozi un aprēķināto izlīdzināmo vienību skaitu katrā pašvaldībā, savukārt, izlīdzināmo vienību skaits aprēķināms, ņemot vērā pašvaldības teritorijā dzīvojošo iedzīvotāju skaitu, struktūru un pašvaldības teritorijas platību kvadrātkilometros. Lai tiktu nodrošināta pašvaldībām finanšu resursu pieejamība, radot līdzvērtīgus priekšnosacījumus visām pašvaldībām to funkciju īstenošanai, ir nepieciešama pašvaldību finanšu izlīdzināšanas sistēmas maiņa.

Vērtēto ieņēmumu izlīdzināšanai 2024. gadā tiks saņemta valsts budžeta dotācija. Šīs dotācijas apmērs 2024.gadā sastādīs 255 861 *euro*.

Nekustamā īpašuma nodokļa (NĪN) ieņēmumi 2024.gada Preiļu novada pašvaldības budžetā tiek plānoti 990 000 *euro* apmērā, no tiem par zemi – 777 177 *euro*, par ēkām un būvēm – 145 248 *euro*, par mājokļiem – 67 575 *euro*, kas atbilst kopējām faktiskās izpildes līmenim 2023.gadā.

Plānotie ieņēmumi no citām pašvaldībām sastādīs 303 541 *euro*, tai skaitā par izglītības iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem. Salīdzinoši 2023.gadā šie ieņēmumi tika plānoti par 19,83 % lielāki, jo saimnieciskāk uzturot esošās izglītības iestādes, arī izmaksas samazinās, kuras veido aprēķinu par izglītības iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem.

Azartspēļu nodokļa ieņēmumi plānoti 11 400 *euro* apmērā. Dabas resursu nodokļa, kura mērķis ir ierobežot dabas resursu nesaimniecisku izmantošanu un vides piesārņošanu, samazināt vidi piesārņojošas produkcijas ražošanu un realizāciju, kā arī veidot vides aizsardzības pasākumu finansiālo nodrošinājumu, kārtējā gada ieņēmumi plānoti 45 120 *euro*.

Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem plānoti 1 963 513 *euro* apmērā, bet nenodokļu ieņēmumus 452 483 *euro* apmērā veidos valsts, pašvaldības nodevas, naudas sodi, sankcijas, ieņēmumi no īpašuma realizācijas un citi ieņēmumi.

Valsts budžeta mērķdotācijas, pamata un vispārējās vidējās izglītības iestāžu pedagogu, interešu izglītības programmu, mākslas un mūzikas skolas programmu, sporta skolas programmu, pirmsskolas izglītības iestādēs bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanā nodarbināto, pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām, kā arī 1-4.klašu ēdināšanai, kopā sastāda 3 624 324 *euro*. No LR Izglītības un zinātnes ministrijas plānoti ieņēmumi 39 010 *euro* apmērā asistentu pakalpojumiem izglītības iestādēs. Valsts budžeta līdzekļi no LR Labklājības ministrijas asistenta pakalpojumu nodrošināšanai invalīdiem plānoti 380 000 *euro* apmērā.

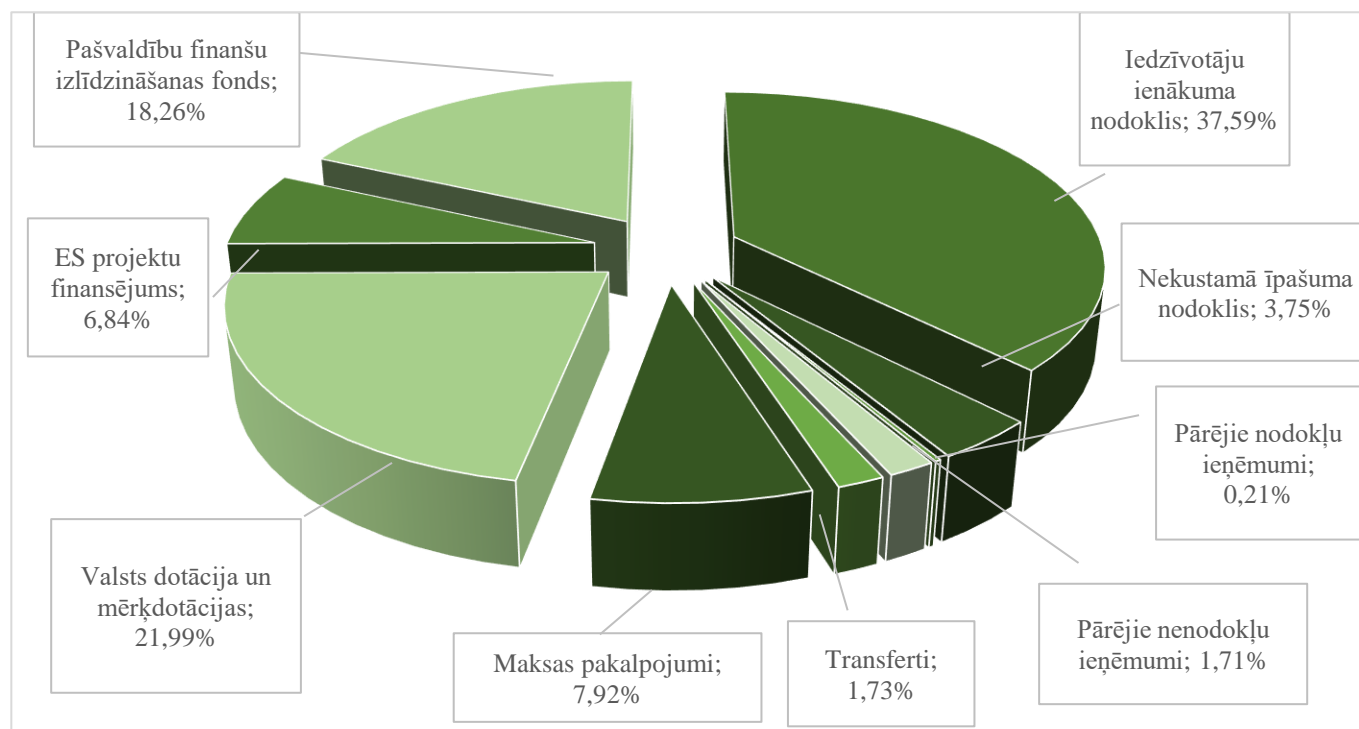
Pašvaldības māksliniecisko kolektīvu vadītāju darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām paredzēta valsts budžeta mērķdotācija 12 896 *euro*. Šos līdzekļus saņems tie kolektīvi, kas ir noteikti Dziesmu un Deju svētku likumā un gatavo kārtējiem Vispārējiem latviešu Dziesmu un deju svētkiem paredzēto repertuāru, kā arī vismaz reizi gadā ir piedalījušies Dziesmu un deju svētku starplaika pasākumos.

Ieņēmumi no ziedojumiem un dāvinājumiem 2024. gada budžetā netiek plānoti. Tiks izlietoti tikai iepriekš saņemtie līdzekļi 892 *euro* apmērā.

Autoceļu fonda kārtējā gada ieņēmumus 926 334 *euro* veido saņemtie līdzekļi no valsts budžeta līdzekļu sadales, kas paredzēti pašvaldības ceļu - ielu uzturēšanai.

Preiļu novada pašvaldības ieņēmumu īpatsvara sadalījums 2024. gada budžetā ir skatāms attēlā Nr. 3.





3.attēls

### Preiļu novada pašvaldības 2024.gada budžeta ieņēmumu struktūra, (%)

Lielākais īpatsvars Preiļu novada pašvaldības budžeta ieņēmumos būs IIN, kas sastādīs 37.59 % no visiem plānotajiem ieņēmumiem. Otra lielākā budžeta ieņēmumu sadaļa ir valsts dotācijas un mērķdotācijas, kas ir 21.99 % no plānotajiem ieņēmumiem.

Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda dotācija Preiļu novada pašvaldības 2024.gada ieņēmumos ir 18,26 %, kas salīdzinot ar 2023.gada budžetu ir par 12,90 % jeb 714 240 *euro* mazāk.

Eiropas Savienības projektu finansējums šajā gadā sastāda 6,84 % no visiem pašvaldības plānotajiem ieņēmumiem, kas salīdzinot ar 2023.gada budžetu ir par 58,36 % jeb 666 222 *euro* vairāk. 2024.gadā ir plānota noslēgumu maksājumu saņemšana par 2023.gadā pabeigtajiem projektiem, kā arī ES fondu līdzfinansētu projektu ieviešanas uzsākšana.

Iestādes ieņēmumi 2024.gadā plānoti 2 091 754 *euro*, kas sastāda 7.92 % no visiem plānotajiem ieņēmumiem, kas salīdzinājumā ar 2023. gada budžetu ir par 228 562 *euro* lielāki. Tai skaitā tiek plānoti ieņēmumi no maksas pakalpojumiem (maksā par

komunālajiem pakalpojumiem, telpu nomu, vecāku līdzmaksājumi par izglītības iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem u.c.), kas sastāda 1963513 *euro*, kas salīdzinājumā ar 2023.gada budžetu ir par 8.56% lielāki. Ieņēmumu palielinājums saistīts ar dažādu maksas pakalpojumu izcenojumu pārskatīšanu un palielināšanu, kā arī ar noteikto vecāku līdzmaksājumu pusdienām.

Nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi Preiļu novada pašvaldības 2024. gada budžetā plānoti 3.75 % apmērā no visiem ieņēmumiem, kas salīdzinoši ar 2023.gada budžetu ir par 1,37 % jeb 13 739 *euro* mazāki. Prognozes par nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumiem par zemi samazinājums iespējams sakarā ar to, ka,

- pieaug jaunaudžu kopplatība (ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek), ko nosaka likuma „*Par nekustamā īpašuma nodokli*” 1.panta 2.daļa;
- samazinās neapstrādātās LIZ platības;
- NĪVKR IS uz lēmumu pamata tiek mainīti nekustamā īpašuma lietošanas mērķi.

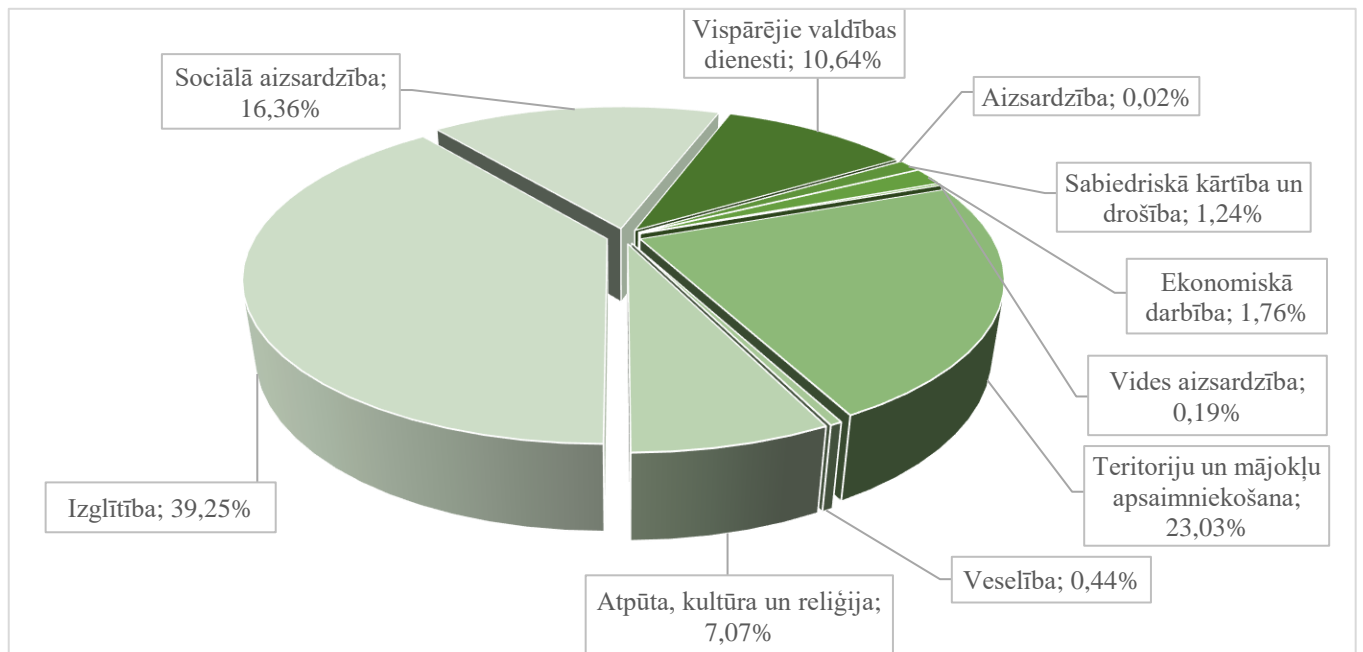
Pašvaldības saņemto transfertu īpatsvars budžeta ieņēmumos sastāda 1,73%.

Mazu īpatsvaru Preiļu novada pašvaldības budžeta ieņēmumos sastāda pārējie nenodokļu ieņēmumi un pārējie nodokļu ieņēmumi, kas attiecīgi ir 1,71 % un 0, 21 % no visiem plānotajiem 2024. gada budžeta ieņēmumiem

## **IZDEVUMI**

2024. gada plānotie pašvaldības budžeta izdevumi tiek novirzīti “Pašvaldību likumā” noteikto autonomo funkciju, uzdevumu un brīvprātīgo iniciatīvu izpildei. Kopējie 2024. gada pamatbudžeta izdevumi plānoti 32 121 299 *euro* apmērā, aizdevumu pamatsummas un procentu samaksa 2 528 074 *euro*, naudas līdzekļu un noguldījumu atlikums gada beigās 5 621 974 *euro*.

Izdevumi sadalīti atbilstoši funkcionālajām kategorijām (skat. 4.attēlu) un budžeta izdevumu ekonomiskās klasifikācijas kodiem. Ir ņemtas vērā visu nozaru un jomu intereses un plānotie finanšu resursi sabalansēti, lai nodrošinātu pašvaldības budžeta finansēto institūciju – iestāžu un to struktūrvienību darbību, uzturētu infrastruktūru un plānotu tās attīstību.



4.attēls

### Preiļu novada pašvaldības 2024.gada budžeta izdevumu struktūra atbilstoši funkcionālajām kategorijām, (%)

#### Vispārējie valdības dienesti

Saskaņā ar ”Pašvaldību likumu” un atbilstoši Preiļu novada pašvaldības nolikumam, novada iedzīvotāju pārstāvību nodrošina viņu ievēlēts pašvaldības lēmējorgāns - dome, ko veido 15 ievēlētie deputāti.

Domes pieņemto lēmumu izpildi, kā arī tās darba organizatorisko un tehnisko apkalpošanu, nodrošina Administrācija. Tās kompetencē ir pašvaldībai uzdoto funkciju administrēšana, t.sk. pašvaldības finanšu resursu plānošana un pārvaldība, tiesiskuma nodrošināšana un juridiskā riska mazināšana domes darbībā, komunikācijas (tai skaitā ar iedzīvotājiem) nodrošināšana, novada atpazīstamības veicināšana nacionālā un starptautiskā līmenī, vienotu informācijas tehnoloģiju un telekomunikāciju stratēģiju, un attīstības virzienu noteikšana pašvaldībā, to efektīva ieviešana un darbība.

Vispārējo valdības dienestu plānoto 2024.gada izdevumu apjoms ir 3 417 905 *euro* jeb 10.64 % no kopējiem izdevumiem, kas salīdzinoši ar 2023.gada budžetu ir palielinājušies par 20.20 % jeb 574 496 *euro*. Šajā kategorijā izdevumus veido: atalgojums un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, pakalpojumu, saimniecisko un kapitālo izdevumu apmaksā, kā arī aizņēmumu procentu maksa un maksa par parāda apkalpošanu:

- ***domes un novada pagastu pārvaldēm*** – 1 912 619 *euro*, kas ir par 1.56% jeb par 30 301 *euro* mazāk kā plānots 2023.gadā;
- ***deputātu un komisiju izdevumiem*** – 253 966 *euro* , kas ir par 28.70% jeb par 56 633 *euro* vairāk kā plānots 2023.gadā;
- ***aizņēmumu procentu maksājumiem Valsts kasei*** – 985 210 *euro*, kas ir par 212 % jeb par 521 510 *euro* vairāk kā plānots 2023.gadā;
- ***dzimtsarakstu nodaļai*** – 69 420 *euro*, kas ir par 5.72 % jeb par 3 753 *euro* vairāk kā plānots 2023.gadā;
- ***būvvaldei*** – 115 742 *euro*, kas ir par 19.41% jeb par 18 817 *euro* vairāk kā plānots 2023.gadā;
- ***novada publicitātei*** – 62 760 *euro*, kas ir par 9.81 % jeb par 6 830 *euro* mazāk kā plānots 2023.gadā.
- ***Riebiņu VPVKAC, Aglonas VPVKAC*** – 11 688 *euro*, kas ir par 60.68 % jeb par 4 414 *euro* vairāk kā plānots 2023.gadā.
- ***Vēlēšanu komisija*** – 6 500 *euro*, 2023.gadā līdzekļi netika plānoti.

Izdevumu apjoma pieaugums pamatā saistīts ar darba samaksas palielināšanu, ņemot vērā minimālās algas pieaugumu no 620 *euro* uz 700 *euro*, darba algas palielināšanu darbiniekiem atbilstoši *Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības noteiktajai kārtībai*, kā arī vislielākais pieaugums saistīts ar pašvaldību budžetu valsts iekšējā parāda darījuma summas pieaugumu, t.i., finansējums aizņēmumu procentu maksai un maksājumiem par parāda apkalpošanu, kas 2024.gadā plānots 985 210 *euro* apjomā un ir pieaudzis par 521 510 *euro*, kas ir vairāk kā *divas reizes*, nekā 2023.gadā plānotais.

## **Civilā aizsardzība**

Civilās aizsardzības plānoto izdevumu apjoms sastāda 4 955 *euro* jeb 0,02 % no 2024. gada budžetā plānotajiem izdevumiem, kas ir par 98% jeb par 2455 *euro* vairāk kā 2023.gadā tika plānots. Šie līdzekļi ir paredzēti civilajai aizsardzībai- Civilās aizsardzības plāna sadaļas "Rīcība kara gadījumā" izstrādei.

## **Ekonomiskā darbība**

Šīs budžeta sadaļas izdevumus veido vispārējiem nodarbinātības veicināšanas pasākumiem, sabiedriski nozīmīgo projektu atbalstam, novada nevalstisko organizāciju projektu līdzfinansējumam u.c. paredzētie finanšu līdzekļi. Budžeta izdevumi ekonomiskajai darbībai 2024. gadā kopsummā plānoti 565 289 *euro* jeb 1.76% no kopējiem izdevumiem, kas ir par 153 674 *euro* mazāk kā 2023.gadā. Šajā budžeta sadaļā paredzēts finansējums līdzdalības budžetam vismaz 0,5 procentu apmērā no pašvaldības vidējiem viena gada iedzīvotāju ienākuma nodokļa un nekustamā īpašuma nodokļa faktiskajiem ieņēmumiem, kas tiek aprēķināti par pēdējiem trim gadiem, kuri sastāda 49 568 *euro*.

Izdevumu samazinājums ir pamatā saistīts ar vairāku projektu noslēgšanos 2023.gadā, kā arī ar plānoto algoto sabiedrisko darbu skaitu veicēju samazināšanos.

2024.gadā, lai nodrošinātu sabiedrisko kārtību, tika pagarināts līgums ar SIA "Daugavpils reģionālā slimnīca", par neatliekamo narkoloģisko pakalpojumu sniegšanu (nepieciešamības gadījumā) Preiļu novada iedzīvotājiem un budžetā tika paredzēti degvielas izdevumi iedzīvotāju nogādāšanai uz minēto iestādi. Šim mērķim 2024 gadā tiek plānoti 6 549 *euro*, kas ir par 6.71% jeb 471 *euro* mazāk kā 2023.gadā tika plānots.

Ekonomiskās darbības atbalstam kopējais pašvaldības piešķirtais finansējums mazo un vidējo komersantu un saimnieciskās darbības veicējiem projektu līdzfinansēšanai 2024.gadā paredzēts 35 000 *euro*, no kuriem 10 000 *euro* tiek novirzīti jaunu komercsabiedrību biznesa ideju atbalstīšanai saimnieciskās darbības veicējiem, kuru reģistrācijas datums uz projekta iesniegšanas brīdi nav garāks par vienu gadu vai fiziskā persona, kura plāno reģistrēt savu saimniecisko darbību vai komercsabiedrību pēc projekta apstiprināšanas un līguma noslēgšanas, savukārt 16 000 *euro* tiek novirzīti jau esošu komercsabiedrību atbalstam, 4000 *euro* tiek novirzīts Remigrantu uzņēmējdarbības atbalstam un 5 000 *euro* tiek paredzēts, saskaņā ar domes lēmumu, 2023.gadā noslēgtā līguma īstenošanai 2024.gadā. Pašvaldības finansiālais atbalsts projektiem ir paredzēts ar mērķi uzlabot uzņēmējdarbības (izņemot lauksaimniecību) attīstību un jaunu darba vietu

veidošanos Preiļu novadā, radot inovatīvus, ar paaugstinātu pievienoto vērtību produktus un pakalpojumus, kas veicinātu esošās saimnieciskās darbības attīstību vai dažādošanu, lai attīstītu alternatīvus ienākumu avotus un palielinātu ienākumu līmeni Preiļu novada teritorijā. Plānots atbalsts biedrību mazajiem projektiem – 17 000 *euro* apmērā, kā arī papildus tiek paredzēts finansējums biedrībām 5 000 *euro* apmērā- līdzfinansējums bērnu vasaras nometņu organizēšanai. Tāpat tiks atbalstīti novada iedzīvotāju iesniegtie projekti konkursā “Iedzīvotāji veido savu vidi”, sadarbībā ar nodibinājumu ”Viduslatgales pārnovadu fonds”, kur paredzēts atbalstīt vismaz 16 projektus (provizoriski vismaz pa vienam no katra pagasta un divi no Preiļu pilsētas), Skolēnu vasaras nodarbinātības pasākuma atbalstam paredzēti 20 500 *euro*. Tiek plānots arī finansējums donoru kustības atbalstam 2 000 *euro*. Budžetā paredzēti pašvaldības līdzekļi uzņēmējdarbības forumam, jauniešu konsultatīvās padomes iniciatīvu konkursam. Tiek plānoti arī izdevumi naudas balvām un brīvprātīgo iniciatīvu veikšanai 21 510 *euro* Tūrisma Attīstības un informācijas centra izdevumu segšanai plānoti – 75 182 *euro*, kas salīdzinoši ar 2023.gadu ir par 2.38 % jeb 1 835 *euro* mazāk.

### **Veselības aprūpe**

Veselības aprūpei no pamatbudžeta līdzekļiem piešķirti 0,44% jeb 141 197 *euro*. Novada pašvaldība turpina sadarbību ar Nacionālo veselības dienestu par triju feldšeru - vecmāšu punktu: Galēnos, Priekuļos, Pelēcos uzturēšanu , tādejādi nodrošinot primārās veselības aprūpes pakalpojumus lauku teritoriju iedzīvotājiem. Finansējums paredzēts no Valsts dotācija feldšeru-vecmāšu punktiem 2024.gadā. Šajā budžeta sadaļā tiek paredzēti arī 100 000 *euro* kapitālieguldījuma veikšanai SIA “Preiļu slimnīcā”, saskaņā ar Preiļu novada domes 2023.gada 30.novembra lēmumu.

### **Sabiedriskā kārtība un drošība**

Sabiedriskās kārtības un drošības izdevumi 2023.gadā sastāda 397 460 *euro*. Tos veido Preiļu novada pašvaldības policijas un bāriņtiesas izdevumi. Šim mērķim 2024.gadā paredzēti 1,24% no visiem plānotajiem izdevumiem.

Pašvaldības policijai paredzēti 209 630 *euro* un Preiļu novada bāriņtiesai 187 830 *euro*. Pašvaldības policijas nodrošināšanai paredzēti par 2930 *euro* un pašvaldības bāriņtiesai par 18 980 *euro* vairāk, salīdzinoši ar 2023.gada plānoto. Kā iepriekš minēts,

palielinājums pamatā saistīts ar darba algas palielināšanu darbiniekiem atbilstoši Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības noteiktajai kārtībai.

## **Vides aizsardzība**

Vides aizsardzības nodrošināšanai plānots izlietot 61 999 *euro* jeb 0.19 % no visiem plānotajiem budžeta izdevumiem. Šī budžeta sadaļa 2024.gadā pirmo reizi tiek atsevišķi uzskaitīta no teritoriju un mājokļu apsaimniekošanas. Šajā funkcionālajā kategorijā tiek plānota: dabas parka "Cirīša ezers" DAP aktualizēšana, saskaņā ar domes lēmumu- 6 000 *euro*, niedru pļaušana ezeros, ezeru apsaimniekošana – 10 000 *euro*; jaunu derīgo izrakteņu teritoriju ģeoloģiskā izpēte - 23 000 *euro*; izgūto derīgo izrakteņu teritorijas Piļišķu karjera rekultivācija; latvāņu apkarošana u.c. Kā arī ir plānots jauns atbalsta veids iedzīvotājiem - līdzfinansējums latvāņu apkarošanai 5 000 *euro* .

## **Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošana**

Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai, ielu apgaismojuma nodrošināšanai kopā plānots izlietot 7 396 223 *euro* jeb 23,03 % no visiem plānotajiem budžeta izdevumiem, kas ir par 15.93 % jeb 1 016 463 *euro* vairāk, salīdzinot ar 2023.gada budžetu. Šajā funkcionālajā kategorijā projektu īstenošanai paredzēti 2 875 762 *euro* (projektu aprakstu skat. tālāk).

Kā jau iepriekš tika minēts, izdevumu apjoma pieaugums pamatā saistīts ar darba samaksas palielināšanu, ņemot vērā minimālās algas pieaugumu no 620 *euro* uz 700 *euro*, darba algas palielināšanu darbiniekiem atbilstoši Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības noteiktajai kārtībai. Ņemot vērā to, ka pašvaldības iestādēs esošās ēkas un apkures, ūdens un kanalizācijas sistēmas iekārtas vai mezgli ir novecojuši, nepieciešami papildus līdzekļi remontdarbiem, atjaunošanai, būvniecības ieceres dokumentu izstrādei (skat.info tālāk).

Šīs budžeta sadaļas izdevumus veido teritorijas, dzīvojamo un nedzīvojamo namu apsaimniekošanas un uzturēšanas izdevumi Preiļu pilsētā 1 108 320 *euro*, kas ir par 69.83% jeb 455 719 *euro* vairāk, salīdzinot ar 2023.gada budžetu. Šī krasā starpība pamatā veidojas, jo daļa izdevumu 2023.gadā tika plānoti citā budžeta sadaļā - labiekārtošana. Lielākās pozīcijas sastāda: Preiļu pilsētas vaļējo lietus ūdeņu novadīšanas sistēmas inventarizācija, parka dīķu slūžu aizvērtņu atjaunošana pie vecajām dzirnavām, sedimentācijas dīķu tīrīšana

Preiļu pilsētā, lietusūdens un meliorācijas sistēmu t.sk. caurteku tīrīšana, nomaiņa, profila atjaunošana un remonts, būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksas dažādos objektos, gājēju ietvju remonts un atjaunošana, pilsētas lietus ūdens slēgtās kanalizācijas sistēmas inventarizācija, maģistrālā lietus ūdeņu kanalizācijas uzturēšana, skalošana Preiļu pilsētā, dažādi būvniecības ieceres dokumentu izstrāde (skat. info tālāk tekstā) u.c. darbi. Paredzēti līdzekļi 34 111 *euro* apmērā, neparedzētu darbu, bojājumu novēršanai komunālajās saimniecībās.

Pārējā novada teritorijā 1 522 816 *euro* , kas ir par 7.07 % jeb 115 904 *euro* mazāk, salīdzinoši ar 2023.gada sākotnējo budžetu. Tiek plānots iegādāties traktoru Vārkavas, komunālajā saimniecībā, šim mērķim paredzēts 60 000 *euro*.

2024.gadā labiekārtošanai un pārējai mājokļu un teritoriju apsaimniekošanas darbībai plānoti 174 613 *euro*, kas ir par 68.29 % jeb 375 957 *euro* mazāk, salīdzinoši ar 2023.gada budžetu. Kā jau iepriekš minēts, daļa izdevumu 2024.gadā tiek plānots citā budžeta sadaļā.

Izdevumi ielu apgaismojuma nodrošināšanai visa novada teritorijā tiek plānoti 293 435 *euro*, kas ir par 42.42% jeb 87 397 *euro* vairāk, salīdzinoši ar 2023.gada budžetu. Palielinājums saistīts ar plānotajiem darbiem: apgaismojuma ierīkošana Aglonā, Daugavpils ielā – 80 000 *euro* un Preiļu pilsētas ielu apgaismojuma un vājstrāvas pārbūves būvprojekta izstrāde - 60 000 *euro*.

2023. gada budžetā ir paredzēts līdzfinansējums daudzdzīvokļu dzīvojamo māju iekšpagalmu labiekārtošanai un būvprojektu izstrādei 40 000 *euro*, kas salīdzinoši ar 2023.gada budžetu ir par 51.28 % jeb 38 000 *euro* mazāk, jo šis līdzfinansējums tika apgūts 19% apmērā. Kā arī 8 000 *euro* līdzfinansējums, lai nodrošinātu pieslēgšanos ūdensvadam un kanalizācijai, kas arī 2024.gadā ir samazināts par 4 000 *euro*. Kā arī plānots atjaunot atbalsta programmu, lai veicinātu dzīvojamo ēku energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošanu, kam 2024.gadā plānoti 10 000 *euro*.

Ceļu-ielu uzturēšanai 2024.gadā paredzēti izdevumi – 1 340 196 *euro* apmērā.

Izdevumi 55 500 *euro* apmērā plānoti īpašumu uzmērīšanai (tai skaitā topogrāfiju izgatavošanai, inventarizācijai u.c.) 12 600 *euro* īpašuma novērtēšanai visā Preiļu novada pašvaldībā, kas salīdzinoši ar 2023.gada budžetu, ir par 1400 *euro* mazāk.



Speciālo dotāciju no dabas resursa nodokļa ieņēmumiem, plānots izlietot vides un dabas resursu izpētei, novērtēšanai 81 081 *euro*. Līdzekļi plānoti novirzīt sekojoši:

- Derīgo izrakteņu ieguves projektu izstrāde Gūteņu un Skangeļu karjeriem – 73 191 *euro*;
- Derīgo izrakteņu teritoriju precizētā topogrāfiskā uzmērīšana un atlikumu aprēķināšana, u.c. izdevumi dokumentācijas sakārtošanai – 7 890 *euro*;

### **Atpūta, kultūra, sports un reliģija**

Šajā izdevumu kategorijā 2024. gada budžetā paredzēts finansējums 2 271 898 eiro apjomā, tā īpatsvars kopējos izdevumos ir 7,07 %, finansējuma samazinājums pret 2023. gada budžeta plānu ir 21,72 % jeb 630 464 *euro*.

Finansējuma samazinājums saistāms ar to, ka 2023.gadā šīs funkcionālās kategorijas izdevumos bija iekļauti gan Preiļu novada pašvaldības apjomīgā projekta “*Preiļu novada pašvaldības ēkas energoefektivitātes paaugstināšana Preiļu Kultūras centrā, Raiņa bulvārī 28, Preiļos*” īstenošanas izdevumi (projekta realizācijai plānotais finansējums 2023.gadā sastādīja 554 084 *euro*), gan izdevumi dalībai XXVII Vispārējos latviešu dziesmu un XVII Deju svētkos (izdevumi 2023.gada budžetā sastādīja 64 400 *euro*).

Kultūras un tūrisma pārvaldes, kultūras namu un tautas namu darbības nodrošināšanai paredzētais līdzekļu apjoms veido 3,22 % jeb 1 020 480 *euro* no visiem 2024.gada pašvaldības izdevumiem, kas ir par 0,46 % jeb 4 683 *euro* mazāk nekā 2023. gadā.

Bibliotēku darbības nodrošināšanai paredzēti līdzekļi 724 389 *euro* apmērā, kas ir par 1,04 % jeb 7 464 *euro* vairāk nekā iepriekšējā gadā.

Preiļu novadā turpina darboties trīs muzeji - Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs, R.Mūka muzejs un Vārkavas novadpētniecības muzejs. Līdzekļu apjoms, kas paredzēts muzeju darbības nodrošināšanai 2024.gadā sastāda 203 298 *euro*, kas ir par 3,50 % jeb 7 376 *euro* vairāk nekā 2023.gadā.

Preiļu muižas kompleksa un parka uzturēšanai ielānāti 85 217 *euro*.

Lai nodrošinātu vienu no pašvaldības autonomajām funkcijām – darbs ar jaunatni-Preiļu novadā darbojas Jauniešu centrs “Četri”, Riebiņu multifunkcionālais jaunatnes iniciatīvu centrs “Pakāpieni” un Brīvā laika pavadīšanas un jauniešu centrs “Strops”.

Jauniešu centru aktivitātēm pašvaldības 2024.gada budžetā atvēlēti līdzekļi 131 693 *euro* apjomā, kas ir par 2,20 % jeb 2 838 *euro* vairāk nekā pērn.

## **Izglītība**

2024.gadā pašvaldības izdevumi izglītībai sastāda 12 607 946 *euro* jeb 39.25 % (t.sk valsts mērķdotācijas).

Uz 2024.gada sākumu novadā darbojas 3 pirmsskolas izglītības iestādes. Šo iestāžu finansēšanai tiek plānoti 1 810 458 *euro*, neskaitot valsts mērķdotācijas.

Pašvaldībā darbojas 1 sākumskola, 4 pamatskolas, 3 vidusskolas un 1 valsts ģimnāzija. Šo iestāžu finansēšanai plānotie izdevumi no pašvaldības budžeta sastāda 3 115 508 *euro*.

Interesu izglītību Preiļu novadā realizē Bērnu un jauniešu centrs. Novadā ir 3 profesionālās ievirzes izglītības iestādes. Iepriekšminēto iestāžu finansējums no pašvaldības budžeta 2024.gadā sastāda 898 404 *euro*.

2024.gadā pašvaldība izsniegs naudas balvas skolēniem un pedagogiem par augstiem sasniegumiem mācību olimpiādēs, sacensībās un konkursos. Šim mērķim ir paredzēti 7 000 *euro*.

Ēdināšanas izmaksu segšana 2024.gadā būs dalīta. No 2024.gada 1.janvāra ir noteikts vecāku līdzmaksājums ēdināšanas izdevumu segšanai 1.54 *euro* apmērā dienā audzēkņiem 5.-12.klašu grupā.

Arī 2024.gadā turpināsies kultūrizglītības programma “Latvijas skolas soma”. Šī programma kopš 2018. gada rudens nodrošina skolēniem valsts apmaksātu iespēju regulāri iepazīt Latvijas kultūras vērtības un laikmetīgās izpausmes, tā attīstot kultūras izpratnes un izpausmes kompetenci, mazinot sociālo nevienlīdzību un spēcinošot lepnumu par savu valsti un tās cilvēkiem.

Preiļu novada pašvaldība aktīvi strādā pie novada skolu tīkla pilnveidošanas. 2024.gadā plānotas strukturālas izmaiņas novada skolu tīklā. Šobrīd darba grupa aktīvi strādā pie pašvaldības izglītības stratēģijas izstrādes.

Šajā funkcionālajā kategorijā projektu īstenošanai paredzēti 775 692 *euro*. NORDPLUS , ERASMUS+ u.c. programmās (skat. projektu aprakstu tālāk). Preiļu novada Izglītības pārvalde ir pieaugošo izglītības koordinators, ievērojot normatīvo aktu un

plānošanas dokumentu prasības un sadarbojoties ar pašvaldībā esošajām institūcijām, organizācijām un uzņēmumiem. 2024.gadā tiek plānots īstenot jau iesāktās neformālās izglītības programmas pieaugušajiem.

Pārējie izglītības pakalpojumi sastāda 957 886 euro. Pašvaldība iespēju robežās pakāpeniski plāno autotransporta atjaunošanu, izvēloties ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksu ziņā ekonomiskas automašīnas. 2024.gadā plānota divu autobusu iegāde operatīvajā nomā (līgums noslēgts 2023.gadā), lai efektīvāk un kvalitatīvāk nodrošinātu skolēnu pārvadājumus. Šim mērķim 2024.gada budžetā ir paredzēti 34 422 euro.

## **Sociālā aizsardzība**

Sociālajai aizsardzībai 2024. gada budžetā ieplānots finansējums 5 256 427 *euro* apjomā, kopējo izdevumu struktūrā to īpatsvars ir 16,36 %.

Labklājības pārvaldes darbības nodrošināšanai 2024. gadā paredzēti budžeta līdzekļi 1 421 210 *euro* apmērā.

Lielākā daļa līdzekļu no kopējā pabalstiem paredzētā finansējuma tiek plānota sociālajiem pabalstiem – pabalsta garantētā minimālā ienākuma līmeņa nodrošināšanai un mājokļa pabalstam. Šogad arī tiek plānots atbalsts trūcīgo ģimeņu bērniem – daļēji - 50% apmērā sedzot līdzmaksājumu par ēdināšanu pašvaldības vispārizglītojošo izglītības iestāžu un pirmsskolas izglītības iestāžu bērniem, tiek turpināts sniegt palīdzību krīzes situācijās nonākušām personām, kā arī atbalstu atsevišķu situāciju risināšanā trūcīgām mājāsaimniecībām – veselības aprūpē, apbedīšanas izdevumu segšanai. Tāpat svarīgi nodrošināt arī citus normatīvajos aktos noteiktos sociālos pabalstus audžuģimenēm un sociālās garantijas bērniem bāreņiem pēc ārpusģimenes aprūpes, kuru apjoms katru gadu tiek palielināts, mainoties valstī noteiktajai aktuālajai ienākumu mediānai, kas tiek ņemta par pamatu, nosakot minimālo ienākumu sliekšņa apmērus sociālajai palīdzībai.

Otra pabalstu sadaļa ir pašvaldības brīvprātīgās iniciatīvas pabalsti jeb materiālā palīdzība dažādam iedzīvotāju grupām – bērniem invalīdiem, politiski represētajām personām, aizgādņiem, un atbalsts dažādos dzīves svarīgos dzīves notikumos - senioriem 100 un vairāk gadu jubilejās, bērna piedzimšanas gadījumos, personām atbrīvojoties no brīvības atņemšanas iestādes. Nozīmīgs atbalsts šogad tiek paredzēts novada daudz bērnu

ģimenēm, t.i. pabalsts 50% apmērā no vecāku līdzmaksājuma par ēdināšanu pašvaldības vispārīzglītojošā izglītības iestādē daudzbērnu ģimeņu bērnam (bērniem) un pabalsts 50% no maksas par bērna ēdināšanu pirmsskolas izglītības iestādē daudzbērnu ģimeņu bērnam (bērniem). Pašvaldības plānotais līdzekļu apjoms materiālajiem pabalstiem 2024.gada budžetā sastāda 82 594 *euro*.

2024.gadā sociālos pakalpojumus – sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju - pašvaldības teritorijā līdz aprīlim turpinās sniegt visi četri novada sociālie aprūpes centri - SAC “Preiļi”, SAC “Vārkava”, SAC “Rušona”, SAC “Aglona”. Šobrīd norit aktīvs darbs pie sociālā aprūpes centra “Preiļi” reorganizācijas, paredzot to, ka ar aprīļa mēnesi ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu sociālās aprūpes klientiem, kuriem nepieciešama nepārtraukta medicīniskā aprūpe, šis pakalpojums tiks sniegts SIA “Preiļu slimnīca” ilgstošas sociālās aprūpes nodaļā. Savukārt, pārējiem sociālās aprūpes centra “Preiļi” klientiem būs iespēja saņemt pakalpojumu pārējos Preiļu novada sociālās aprūpes centros. Kopumā 2024.gada budžetā sociālās aprūpes centru darbības nodrošināšanai atvēlēti 1 639 043 *euro*. Plānots arī turpmāk nodrošināt mājas aprūpes pakalpojumu novada vientuļajiem senioriem un personām ar invaliditāti, kuri sniedz aprūpi mājās. Turpināsies asistenta pakalpojumu administrēšana Preiļu novadā personām ar I un II grupas invaliditāti. Asistentu pakalpojumam paredzēti līdzekļi 380 000 *euro* apmērā. Tāpat svarīgi ir nodrošināt krīzes centra pakalpojumu un pakalpojuma centra “Līči” darbību. Krīzes centra darbības nodrošināšanai paredzēti 36 477 *euro*, savukārt pakalpojumu centra “Līči” – 39 906 *euro*.

Papildu jau noteiktajiem sociālo pakalpojumu veidiem, kuri tiek finansēti vai līdzfinansēti no pašvaldības budžeta, 2024.gadā tiek plānoti četri jauni sociālo pakalpojumu veidi, kuri līdz 2023. gada 31. decembrim tika finansēti no Latgales plānošanas reģiona īstenotā projekta "Deinstitutionalizācijas pasākumu īstenošana Latgales reģionā", pašvaldība turpinās sniegt dienas aprūpes centra un grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem. Savukārt, bērniem ar invaliditāti un viņu likumiskajiem pārstāvjiem būs pieejams sociālās rehabilitācijas pakalpojums -fizioterapeita individuālās nodarbības, kā arī bērniem ar funkcionāliem traucējumiem- ergoterapijas pakalpojums, audiologopēda pakalpojums un ABA terapijas pakalpojums. Pašvaldības budžetā tiek plānots finansējums šo nosaukto nodarbību pakalpojumu daļējai apmaksai.

## **Pašvaldības aizņēmumi un galvojumi**

Saskaņā ar noslēgtajiem aizņēmumu līgumiem ar Valsts kasi, 2024. gadā paredzēts atmaksāt aizņēmumu pamatsummas kopā ar procentu maksājumiem 2 528 074 *euro* apmērā. Salīdzinoši ar 2023.gadu palielinājums ir par 30.10% jeb 584 853 *euro* vairāk. Palielinājums ir izveidojies, sakarā ar aizņēmumu pamatsummas un straujo aizņēmumu procentu pieaugumu, ko ietekmē EURIBOR likmes paaugstināšana. Šis apstāklis rada būtisku slogu pašvaldības budžetam.

## Pašvaldības aizņēmumu atmaksa 2024. gadā

<i>Aizdevējs</i>	<i>Mērķis</i>	<i>Līguma noslēgšanas datums</i>	<i>Summa, euro</i>
Vides investīciju fonds	ERAF projekta "Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība Preiļu novada Pelēču ciemā" īstenošanai	14.10.2011	12882
Vides investīciju fonds	ERAF projekta "Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība Preiļu novada Priekuļu ciemā" īstenošanai	14.10.2011	13613
Valsts kase	Preiļu pils atjaunošana 1.kārtas 1. un 2.etaps , investīcijām valsts nozīmes arhitektūras pieminekļi	22.01.2016	39558
Valsts kase	Prioritāra investīciju projekta "Ūdensvada un kanalizācijas sistēmas izbūve Preiļu novada Pelēču pagasta Ārdavas ciematā" īstenošanai	31.08.2016	6882
Valsts kase	ELFLA projekta "Preiļu novada lauku ceļu infrastruktūras uzlabošanas 1.kārta" īstenošanai "( Nr.17-03-A00702-000002 )	02.05.2017	17589
Valsts kase	Projekta "Stāvlaukuma pārbūve Tirgus laukums 11, Preiļos" īstenošanai	10.08.2017	15941
Valsts kase	Projekta "Preiļu pilsētas Celtnieku ielas daudzdzīvokļu dzīvojamo māju iekšpagalmu, piebraucamo ceļu un inženierkomunikāciju atjaunošana 2.kārta - Celtnieku ielas posma rekonstrukcija no Brīvības ielai līdz Kooperatīva ielai" īstenošanai	13.11.2017	18558
Valsts kase	ERAF projekta Nr.5.5.1.0/17/I/007 "Saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus" īstenošanai	09.03.2018	6000
Valsts kase	ES fondu ierobežotās projektu iesniegumu atlases projekta "Preiļu novada un ietekmes areāla pašvaldību uzņēmējdarbības vides infrastruktūras attīstība" daļas "Rīgas un Brīvības ielas posmu atjaunošana un apļveida krustojuma izbūve Preiļos" priekšfinansēšanai	09.03.2018	23099
Valsts kase	ES fondu ierobežotās projektu iesniegumu atlases projekta "Preiļu novada pašvaldības ēkas energoefektivitātes uzlabošana Raiņa bulvārī 19, Preiļos, 1.,2.,3.kārta" priekšfinansēšanai	10.04.2018	52359
Valsts kase	ELFLA projekta ( Nr.17-03-A00702-000069 ) "Preiļu novada lauku ceļu infrastruktūras uzlabošana 2.kārta" īstenošanai	31.05.2018	20096
Valsts kase	ERAF projekta (Nr.8.1.2.0/17/I/019 "Preiļu novada vispārējās izglītības iestāžu mācību vides uzlabošana un modernizēšana" īstenošanai	06.07.2018	20390
Valsts kase	Prioritārā investīciju projekta "Latgales reģiona iedzīvotāju aktīvu dzīvesveida īstenošanu iespēju paplašināšana - Aktīvs Latgalē" īstenošanai	10.10.2018	7255
Valsts kase	ES fondu projekts "Preiļu novada pašvaldības ēkas energoefektivitātes uzlabošana Raiņa bulvērī-19, Preiļos 1,2,3, kārtas finansēšanai	05.03.2019	35050
Valsts kase	fondu projekts "Preiļu novada pašvaldības ēkas energoefektivitātes uzlabošana Rēzeknes ielā-26, Preiļos " finansēšanai	05.03.2019	12975

Valsts kase	Investīciju projektu īstenošanai- saistību pārjaunojums	12.03.2019	524863
Valsts kase	Investīciju projekts "Viļānu ielas atjaunošanas būvdarbi Preiļos"	04.07.2019	15320
Valsts kase	Preiļu novada bērnu un jauniešu sporta skolas stadiona pārbūve, 1.kārtas būvdarbi, autoruzraudzība un būvuzraudzība"	04.07.2019	35124
Valsts kase	ERAF projekts "Preiļu novada pašvaldības ēkas energoefektivitātes uzlabošana Rēzeknes ielā-26, Preiļos" īstenošanai	30.08.2019	6278
Valsts kase	ELFLA projekts ""Pašvaldības nozīmes meliorācijas sistēmas pārbūve Preiļu novadā" īstenošanai	30.08.2019	1588
Valsts kase	ERAF projekts "Preiļu novada pašvaldības ēkas energoefektivitātes uzlabošana Raiņa bulvāris-19, Preiļos" īstenošanai	30.08.2019	14176
Valsts kase	ERAF projekts nr.5.6.2.0/17/1/024 uzņēmējdarbības vides uzlabošana un investīciju piesaistes veicināšana Preiļu novadā	19.09.2019	39079
Valsts kase	ERAF projekts Nr.5.6.2.0./16/1/013 "Preiļu novada uzņēmējdarbības vides infrastruktūras attīstība" īstenošana	05.12.2019	44627
Valsts kase	ERAF projekts Nr.5.6.2.0./16/1/013 "Preiļu novada uzņēmējdarbības vides infrastruktūras attīstība" īstenošana	05.12.2019	126760
Valsts kase	ERAF projekta (Nr.8.1.2.0/17/I/019) "Preiļu novada vispārējās izglītības iestāžu mācību vides uzlabošana un modernizēšana"īstenošanai	29.07.2020	9341
Valsts kase	ERAF projekta (Nr.8.1.2.0/17/I/019) "Preiļu novada vispārējās izglītības iestāžu mācību vides uzlabošana un modernizēšana"īstenošanai	03.03.2021	33030
Valsts kase	ERAF projekta ( Nr.9.3.1.1/18/I/009) "Sabiedrībā balsītu sociālo pakalpojumu infrastruktūras izveide un attīstība Preiļu novadā" īstenošanai	24.03.2021	15290
Valsts kase	"Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas projekta (Nr.LLI-476) ""Vides kvalitātes uzlabošanas pasākumi publiskajās ūdenstilpnēs Latvijā un Lietuvā (Save Past for future)"" investīciju daļas īstenošanai	21.05.2021	42590
Valsts kase	"Prioritārā investīciju projekta ""Pašvaldības ēkas A.Paulāna ielā 1A, Preiļos pārbūve"" īstenošanai	26.05.2021	17784
Valsts kase	"Projekta ""Kārsavas ielas pārbūve Preiļos"" īstenošanai	26.05.2021	29382
Valsts kase	Sporta halles un brīvdabas estrādes Aglonas ciemā projektēšana un celtniecība	22.03.2005	14280
Valsts kase	"Ēkas renovācija un tehniskā projekta izstrāde pansionātam "Salenieki", Aglonas internātvīdusskolas sporta zāles tehniskā projekta izstrāde/Preiļu rajona padomes iestāžu telpu remontdarbu veikšana	11.12.2009	33317
Valsts kase	"ERAF projekta ""Ūdenssaimniecības attīstība Aglonas novada Jaunaglonas ciemā"" īstenošanai	08.07.2014	8425
Valsts kase	ERAF projekta (Nr.5.6.2.0/17/1/024) "Uzņēmējdarbības vides uzlabošana un investīciju piesaistes veicināšana Preiļu novadā" īstenošana	25.08.2021	39036
Valsts kase	"ERAF projekta ""Ūdenssaimniecības attīstība Aglonas novada Jaunaglonas ciemā"" īstenošanai	07.05.2015	5450

Valsts kase	KPFI projekta "Ielu apgaismojuma infrastruktūras uzlabošana Aglonas novada publiskajā teritorijā" īstenošanai	22.05.2015	2833
Valsts kase	Aglonas Sporta centra stadiona pārbūve	28.07.2017	21104
Valsts kase	"ELFLA proj." Publiskās infrastruktūras atjaunošana Aglonas novadā"	12.07.2018	3013
Valsts kase	Satiksmes drošības uzlabojumi Jaudzemu, A.Broka, Kalna ielās Aglonā	01.08.2018	26029
Valsts kase	Priorit.invest.proj." Remontdarbi Aglonas nov. iestādēs"	03.10.2018	2264
Valsts kase	ERAF proj.5.6.2.0/18/I/009 "Preiļu nov. un ietekmes areāla pašvald.uzņēmējdarb.vides infrastr.attīst."īstenošana(komercdarbība)	07.02.2020	32847
Valsts kase	ERAF proj.5.6.2.0/18/I/009 " Preiļu nov. un ietekmes areāla pašvald.uzņēmējdarb.vides infrastr.attīst."īstenošanai	07.02.2020	13991
Valsts kase	Proj."Aglonas vsk. dienesta viesnīcas pārbūve"	12.11.2020	21720
Valsts kase	Proj." Aglonas vsk. dienesta viesnīcas pārbūve" (3.kārta)	30.06.2021	14067
Valsts kase	Uzņēmējdarbības vides infrastruktūras attīstība	04.06.2018	12293
Valsts kase	Jumta seguma maiņa Stabulnieku KN	24.08.2018	2263
Valsts kase	"Rušonas pagasta autoceļa Nr.51 ""Lauku iela""pārbūve	25.10.2019	8390
Valsts kase	Sīļukalna pagasta autoceļš Nr. 18 "Teilāni-Grāvuļi-Straujupe"pārbūve	25.10.2019	1206
Valsts kase	"Stabulnieku pagasta autoceļa Nr.4 Stabulnieki-Pastari"" pārbūve	25.10.2019	2699
Valsts kase	Riebiņu novada Rušonas pagasta pašvaldības autoceļa Nr.4 "Kastīre-Gelenova-Šaures" pārbūve	06.05.2021	21637
Valsts kase	"Riebiņu novada Stabulnieku pagasta pašvaldības autoceļa Nr.1 ""Polkorona-Voveri km 0.000-0.650"" pārbūve	06.05.2021	11088
Valsts kase	"Riebiņu novada Stabulnieku pagasta autoceļa Nr.1 Polkorona-Voveri km 0.650-2.720"" pārbūve	06.05.2021	16513
Valsts kase	"Riebiņu novada Stabulnieku pagasta pašvaldības autoceļa Nr.1 ""Polkorona - Voveri km 2.720-3.700"" pārbūve	06.05.2021	14634
Valsts kase	Prioritārais investīciju projekts "Atpūras vietas izveide pie Salmeja ezera Rušonas pagastā, Riebiņu novadā"	29.06.2021	18892
Valsts kase	Investīciju projektu īstenošanai (saistību pārjaunojums)	07.05.2021	443659
Valsts kase	prioritārā investīciju projekta "Vārkavas muižas pils ēkas vienkāršota fasāžu atjaunošana"	26.07.2017	4873
Valsts kase	sociālo programmu investīciju projekts "Ēkas pārbūve par sociālās aprūpes centru Vārkavā"	28.07.2017	47651
Valsts kase	"ERAF projekta (Nr.5.6.2.0/17/I/024) ""Uzņēmējdarbības vides uzlabošana un investīciju piesaistes veicināšana Preiļu novadā"" īstenošanai	25.08.2021	11951



Valsts kase	"projekta ""Jāņa Eglīša Preiļu valsts ģimnāzijas sporta zāles un savienjošās daļas jumta atjaunošana"" īstenošanai	25.08.2021	4280
Valsts kase	ERAF projekts (Nr.9.3.1./18/1/009) Sabiedrībā balstīto sociālo pakalpojumu infrastruktūras izveide un attīstība Preiļu novadā" īstenošanai	13.09.2021	2413
Valsts kase	Prioritārā investīciju projekta "Ražošanai pielāgotas ēkas A.Paulāna ielā 1A, Preiļos pārbūve komercdarbības attīstībai Preiļu novadā " īstenošanai	04.04.2022	31081
Valsts kase	ERAF projekta (Nr.3.3.1.0/20/I/012)"Ražošanai pielāgota tipveida angāra izbūve un teritorijas labiekārtošana, Daugavpils ielā 64, Preiļi" īstenošanai	28.04.2022	13368
Valsts kase	Prioritārā investīciju projekta "Brīvdabas un aktīvās atpūtas parka "Vecvītolī" teritorijas labiekārtošana, Upmala, Preiļu novadā ", īstenošanai	25.05.2022	42630
Valsts kase	ERAF projekta (Nr.4.2.2.0/20/I/012) "Preiļu novada pašvaldības ēku energoefektivitātes uzlabošana Preiļu BJSS Aglonas ielā 24" īstenošanai	26.05.2022	86668
Valsts kase	Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas projekta (Nr.LLI-539) "Amatniecība kā tūrisma produkts bez robežām" investīciju daļas īstenošanai	26.05.2022	7795
Valsts kase	ERAF projekta (Nr.3.3.1.0/20/I/011)Preiļu pils 1.stāva atjaunošana komercdarbības attīstības nodrošināšanai" īstenošanai	10.08.2022	49078
Valsts kase	ERAF projekta (Nr.3.3.1.0/20/I/011) Preiļu pils 1.stāva atjaunošana komercdarbības attīstības nodrošināšana i"īstenošanai	10.08.2022	18201
Valsts kase	Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas projekta (Nr.LLI-539) "Amatniecība kā tūrisma produkts bez robežām" investīciju daļas īstenošanai	10.08.2022	28441
Valsts kase	ERAF projekta (Nr.4.2.2.0/20/I/012) "Preiļu novada pašvaldības ēku energoefektivitātes uzlabošana Preiļu BJSS Aglonas ielā 24" īstenošanai	07.09.2022	5006
Valsts kase	Projekta "Būvprojekta "Preiļu pilsētas centra teritorijas pārbūve- 1., 2. un 3.kārta"izstrāde"īstenošanai	18.10.2022	28324
Valsts kase	Projekta "Bērnudārza "Pasaciņa" rotaļu laukumu būvniecības dokumentācijas izstrāde un būvdarbi" investīciju īstenošanai	08.11.2022	30458
Valsts kase	ERAF projekts( Nr.3.3.1.0/20/I/011) "Preiļu pils 1.stāva atjaunošana komercdarbības attīstības nodrošināšanai"	02.02.2023	6275
Valsts kase	ERAF projekts( Nr.3.3.1.0/20/I/011) "Preiļu pils 1.stāva atjaunošana komercdarbības attīstības nodrošināšanai"	02.02.2023	3478
Valsts kase	ERAF projekta Nr.4.2.2.0/21/A/057 "Preiļu novada pašvaldības ēkas energoefektivitātes paaugstināšana Preiļu Kultūras centrā, Raiņa bulvārī 28, Preiļos "	02.02.2023	17518
Valsts kase	ERAF projekta (Nr.5.6.2.0/17/I/024) "Uzņēmējdarbības vides uzlabošana un investīciju piesaistes veicināšana Preiļu novadā " īstenošanai	03.03.2023	21469
Valsts kase	ERAF Projekta (Nr.4.2.2.0/21/A/057 - "Preiļu novada pašvaldības ēkas energoefektivitātes paaugstināšana Preiļu Kultūras centrā , Raiņa bulvārī 28, Preiļos" īstenošanai	03.03.2023	460
Valsts kase	ERAF projekta (Nr.4.2.2.0/21/A/079) " Preiļu novada pašvaldības Aglonas pirmsskolas izglītības iestādes energoefektivitātes paaugstināšana" īstenošanai	31.03.2023	35066

Valsts kase	ERAF projekta (Nr.5.6.2.0/17/I/024) "Uzņēmējdarbības vides uzlabošana un investīciju piesaistes veicināšana Preiļu novadā" īstenošanai	14.04.2023	4345
Valsts kase	ERAF projekts Nr.5.6.2.0/20/I/005 Uzņēmējdarbības vides uzlabošana un investīciju piesaistes veicināšana Riebiņu novadā	09.08.2023	4611
<b>KOPĀ:</b>			<b>2 528 074</b>

### **Pašvaldības 2024.gada investīciju budžeta prioritātes**

- Energoefektivitātes un klimata pārmaiņu pasākumu īstenošana – būvprojektu sagatavošana pašvaldības ēku energoefektivitātes nodrošināšanai un ielu apgaismojuma tīklu pārbūvei, energoefektivitātes darbu veikšana trīs pašvaldības ēkās, ielu apgaismojuma pārbūve un elektroautobusa iegāde skolēnu pārvadājumu nodrošināšanai;
- Preiļu muižas kompleksa un parka attīstība uzņēmējdarbības atbalstam, nozīmīga kultūras mantojuma saglabāšanai un tūrisma pakalpojumu attīstībai;
- Preiļu pilsētas teritorijas lietus ūdeņu novadīšanas sistēmas inventarizācija;
- Koplietošanas meliorācijas sistēmu noteikšana un nepieciešamo atjaunošanas darbu būvprojektu izstrāde;
- Būvprojektu izstrāde publiskās ārtelpas, ielu un ceļu tīklu izveidei un pārbūvei, nodrošinot klimatneitralitātes prasību ievērošanu, iedzīvotāju intereses un atbalstu uzņēmējdarbības attīstībai.

**Svarīgākie projekti, kas tika realizēti 2023. gadā novadā un plānoti infrastruktūras jomā 2024. gadā un turpmākajos gados**

#### **Uzņēmējdarbības atbalsta projekti**

SAM 3.3.1. "Palielināt privāto investīciju apjomu reģionos, veicot ieguldījumus uzņēmējdarbības attīstībai atbilstoši pašvaldību attīstības programmās noteiktajai teritoriju ekonomiskajai specializācijai un balstoties uz vietējo uzņēmēju vajadzībām " ietvaros 2023.gadā pabeigta projekta Nr. 3.3.1.0/20/I/011 "Preiļu pils 1. stāva pārbūve komercdarbības attīstības nodrošināšanai" realizācija, kurā izbūvētas ārējās un iekšējās inženierkomunikācijas, lai pils 1. stāva telpas pašvaldība publiskas izsoles veidā varētu iznomāt komersantam. Tiek plānotas telpas restorānam, meistarklasēm u.c. tūrisma un kulinārā mantojuma attīstībai. Kopējās izmaksas 1 087 237 *euro*, no ERAF 290 426 *euro*.

SAM 5.6.2. "Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām" ietvaros 2023.gadā pabeigta divu projektu realizācija: projekts Nr.5.6.2.0/17/I/024 "Uzņēmējdarbības vides uzlabošana un investīciju piesaistes veicināšana Preiļu novadā", uzlabojot uzņēmējdarbības vidi, lai veicinātu investīciju piesaisti Preiļu novadā, veicot degradēto teritoriju revitalizāciju, uzņēmējdarbības aktivitāšu attīstībai. Projekta ietvaros izbūvēta tipveida noliktava ar ietilpību 2000 t un tai pieguļošu funkcionālo teritoriju. 2023.gada projekta kopējās izmaksas sastāda 347 850.84 *euro*; projekts Nr.5.6.2.0/20/I/005 "Uzņēmējdarbības vides uzlabošana un investīciju piesaistes veicināšana Riebiņu novadā", veicot Stabulnieku pagasta teritorijas revitalizāciju, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību attīstības programmai, nodrošinot videi draudzīgu teritoriālo izaugsmi un jaunu darba vietu radīšanu. Izmaksas projekta īstenošanai 2023.gadā 238 455 *euro*.

2024.gadā plānota vairāku projektu pieteikumu sagatavošana un iesniegšana finansējuma piesaistei 6.1.1. SAM Pārejas uz klimatneitralitāti radīto ekonomisko, sociālo un vides seku mazināšana visvairāk skartajos reģionos 6.1.1.3. pasākuma "Atbalsts uzņēmējdarbībai nepieciešamās publiskās infrastruktūras attīstībai, veicinot pāreju uz klimatneitrālu ekonomiku" un 5.1.1. SAM Vietējās teritorijas integrētās sociālās, ekonomiskās un vides attīstības un kultūras mantojuma, tūrisma un drošības veicināšana 5.1.1.1. pasākuma "Infrastruktūra uzņēmējdarbības atbalstam" ietvaros.

### **Ielu un lauku ceļu izbūve, inženierkomunikācijas**

Kārsavas ielas pārbūves darbi pabeigti 2023.gadā - šim mērķim līdzekļi paredzēti no valsts budžeta līdzekļiem ceļu-ielu uzturēšanai. No šiem līdzekļiem pēc būvprojekta izstrādes 2024.gadā ir plānota Mehanizatoru ielas, Preiļos izbūve, būvuzraudzība un autoruzraudzība. Tiek plānoti līdzekļi satiksmes regulējošo ceļa zīmju iegādei un uzstādīšanai.

Kā arī tiek plānota Šķilteru tilta būvprojektēšana un tiltu ekspertīzes.

### **Ielu apgaismojuma rekonstrukcija pilsētā un pagastos**

2024.gadā tiek plānoti līdzekļi Preiļu ielu apgaismojuma rekonstrukcijas pārbūves būvprojekta izstrādei - 60 000 *euro* apmērā .

Apgaismojuma ierīkošanai Aglonā, Daugavpils ielā – paredzēti 80 000 *euro*.

### **Dzīvojamo māju iekšpagalmu labiekārtošana**

2023. gadā Preiļu novada pašvaldība līdzfinansēja divu daudzdzīvokļu māju pieguļošās teritorijas labiekārtošanas būvdarbus – Liepājas iela 40, Preiļos, tika līdzfinansēta pieguļošās teritorijas uzlabošanas darbi. Pašvaldības līdzfinansējuma summa 1103.80 *euro*.

Daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas Saules ielā 14, Rimicānos, Rožkalnu pagastā, dzīvokļu īpašnieku biedrībai - pieguļošās teritorijas labiekārtošanas darbi. Pašvaldības līdzfinansējuma summa 14 000 *euro*. Kā arī tika noslēgts līgums par līdzfinansējuma piešķiršanu ar A.Upīša ielā 1 dzīvokļu īpašnieku kopību - līdzfinansējuma summa 12438.76 *euro*.

2024. gadā ir plānots turpināt līdzfinansēt daudzdzīvokļu māju pieguļošo teritoriju labiekārtošanas darbus un to būvprojektu izstrādi, pēc iedzīvotāju iniciatīvas. Preiļu novada pašvaldība 2024. gadā plāno turpināt arī veikt ieguldījumus jaunu pilsētas un pagastu centralizēto ūdens un kanalizācijas pieslēgumu izbūvei.

### **Ēku energoefektivitātes uzlabošana**

2023.gadā tika pabeigts projekts “Preiļu novada pašvaldības Aglonas pirmsskolas izglītības iestādes energoefektivitātes paaugstināšana”, kur kopējās projekta izmaksas 1 166 144,79 *euro*, 629 000 *euro* ERAF finansējums, valsts budžeta dotācija 33 300 *euro*. Izglītības iestādē īstenoti vairāki ēkas energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi, tai skaitā, ēkas ārsienu siltināšana; grīdas un pamatu papildu siltināšana; jumta seguma nomaiņa un bēniņu papildu siltināšana; rekuperatīvās ventilācijas sistēmas izveide; apkures sistēmas atjaunošana un granulu apkures katlu uzstādīšana; saules paneļu uzstādīšana un pieslēgšana ēkas inženiertīkliem, kā arī citi energoefektivitātes paaugstināšanu veicinoši pasākumi.

2023.gadā pabeigts projekts Nr. 4.2.2.0/21/A/057 “Preiļu novada pašvaldības ēkas energoefektivitātes paaugstināšana Preiļu Kultūras centrā, Raiņa bulvārī 28, Preiļos” - projekta ietvaros tika veikti energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi Preiļu novada pašvaldības ēkā Preiļos, Raiņa bulvārī 28 (Preiļu novada Kultūras centrs), lai samazinātu primārās enerģijas patēriņu, sekmējot energoefektivitātes paaugstināšanu un pašvaldības izdevumu samazināšanu par energoapgādi, veicot ieguldījumus pašvaldības infrastruktūrā

atbilstoši pašvaldību attīstības programmās noteiktajām prioritātēm un uzlabotu ēkas vizuālo tēlu, kā arī veicinātu ēkas iekļaušanos kopējā arhitektoniskā vidē. Projekta kopējās izmaksas 876 927,52 *euro*, ERAF 591 049,40 *euro*, Valsts budžeta dotācija 31 290,85 *euro*.

2024/25. gadā plānots īstenot projektu "Preiļu novada pašvaldības ēkas energoefektivitātes paaugstināšana Labklājības pārvaldes ēkā Aglonas ielā 1A, Preiļi". Projekta plānotās kopējās izmaksas sastāda 1 173 775 *euro*, t.sk. ERAF līdzekļi 947 244 *euro*.

2024/25. gadā plānots īstenot projektu "Preiļu novada pašvaldības ēkas energoefektivitātes paaugstināšana ēkā Raiņa bulvārī 24, Preiļi". Projekta plānotās kopējās izmaksas sastāda 617 514 *euro*, t.sk. ERAF līdzekļi 510 342 *euro*.

2024/25. gadā plānots īstenot projektu "Preiļu novada pašvaldības ēkas energoefektivitātes paaugstināšana Saunas pagasta pārvaldes ēkai, Brīvības iela 9, Priekuļi, Saunas pagasts, Preiļu novads". Projekta plānotās kopējās izmaksas sastāda 740 047 *euro*, t.sk. ERAF līdzekļi 611 69 *euro*.

### **Izglītības iestāžu pārbūve un modernizēšana**

2023.gadā Preiļu 1. pamatskolā turpināja īstenot pašvaldības investīciju projektu "Centralizētās ventilācijas sistēmas ierīkošana Preiļu 1. pamatskolā", kur valsts budžeta finansējuma kopējais apmērs 222738,11 *euro*. Preiļu pašvaldība nodrošina līdzfinansējumu 15 % apmērā. 2023. gadā tika veikta automātiskās ugunsdzēsības sistēmas pārbūve Preiļu 1. pamatskolā, balstoties uz VUGD atzinumu.

2022.gadā tika uzsākta un 2023.gadā pabeigta īstenošana pašvaldības investīciju projektam, Covid-19 izraisītās krīzes seku mazināšanai un novēršana, kur notiek Bērnodārza "Pasaciņa" rotaļu laukumu būvniecības dokumentācijas izstrāde un būvdarbi"- projekta ietvaros izstrādāta PII Pasaciņa teritorijas labiekārtošanas būvniecības dokumentācija un veikti būvdarbi: tika veikta visas teritorijas labiekārtošana, trīs rotaļu zonu izveide, sporta laukuma izveide, ierīkots energoefektīvs apgaismojums. Projekta mērķis ir nodrošināt atbilstošas higiēnas prasības pirmsskolas izglītības iestādē "Pasaciņa", veicot rotaļu laukumu pārbūvi, veidojot piemērotu vidi bērnu āra aktivitātēm ilgtspējīgā periodā. Projekta kopējās izmaksas 383 632,37 *euro*.

### **Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumu organizēšana**

2023. gadā noslēdzās 2017. gadā uzsāktais SAM 9.2.4.2. pasākums “Pasākumi vietējās sabiedrības veselības veicināšanai un slimību profilaksei”. Pēc ATR Preiļu novadā tika īstenoti četri projekti - dažādi veselības veicināšanas pasākumi, it īpaši teritoriālās, nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļautiem iedzīvotājiem. Pasākumu veidi - veselības dienas pilsētā un pagastos, izglītojoši lekciju cikli, sporta pasākumi, Māmiņu skola utt. Projekti tiek 100 % finansēti no Eiropas Sociālā fonda un valsts budžeta finansējuma.

2024.gadā plānots piedalīties un īstenot SAMP 4.1.2.2 projekta ietvaros- veselības veicināšanas un slimību profilakses aktivitātes vietējai sabiedrībai.

### **Deinstitutionalizācijas pasākumu īstenošana**

2023.gadā noslēdzās darbības programmā “Izaugsme un nodarbinātība” SAM 9.2.2. “Palielināt kvalitatīvu institucionālai aprūpei alternatīvu sociālo pakalpojumu dzīvesvietā un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti un bērniem” 9.2.2.1. pasākuma “Deinstitutionalizācija” īstenošana, projekts “Deinstitutionalizācijas pasākumu īstenošana Latgales reģionā”, kurā ir 19 sadarbības partneri, tai skaitā Preiļu novads. Projekta ietvaros tika sniegti sociālie pakalpojumi noteiktām iedzīvotāju grupām. 2024.gadā tiks nodrošināts obligātais pakalpojumu klāsts, saskaņā ar projekta nosacījumiem.

### **Preiļu muižas komplekss un parks, citi objekti tūrisma attīstībai**

Balstoties uz “Preiļu muižas kompleksa un parka attīstības koncepciju”, turpinās Preiļu muižas kompleksa un parka, kā ievērojama Latgales reģiona kultūrvēsturiskā mantojuma tūrisma objekta, attīstība. Preiļu pils ir unikāla celtnie, bet parks ir lielākais ainavu parks pilsētas teritorijā Latvijā. Parka platība un tajā esošā brīvdabas estrāde ir ar lielu potenciālu publisko pasākumu rīkošanai reģionālā mērogā, jo Preiļu pilsēta ģeogrāfiski atrodas Latgales centrā. 2023. gadā noslēdzās SAM 3.3.1. projekts “Preiļu pils 1. stāvs pārbūve komercdarbības attīstības nodrošināšanai” (*skat. iepriekš*), kā arī pārrobežu projekti (*skat. tālāk*).

Ik gadu tiek veikta zivju resursu pavairošana Preiļu novada ezeros, piesaistot Zivju fonda finanšu līdzekļus, nodrošināta licencētā makšķerēšana.

2023.gadā tika pabeigta tūrisma objekta “Pelēču ezera purva pastaiga taka” izveidošana sadarbībā ar VAS “Latvijas Valsts meži”.

## **Pārrobežu projekti**

2023.gadā tika pabeigts projekts “Pārrobežu vēstures un kultūras mantojuma veicināšana ar muzeja inovāciju palīdzību” (*Museum 2020*), Preiļu novads - vadošais partneris. Preiļu Vēstures un lietišķās mākslas muzejam tiek iegādātas modernas tehnoloģijas ekspozīciju digitalizēšanai, notika kopīgi pārrobežu muzeju festivāli un apmācības. Projekta kopējais finansējums 173 400 *euro*, no tiem ERAF 156 060 *euro*.

2023.gadā tika pabeigta Latvijas-Lietuvas pārrobežu “Amatu prasmes tūrisma telpā” (*Tour de Crafts*) - Preiļu pils pārbūves 3. kārta (2. stāva telpu izbūve muzeja vajadzībām) un 5D ekspozīcijas izveidošana.

2024.gadā tiks gatavots projekta pieteikums Preiļu muižas parka kompleksa parka dīķu sistēmu atjaunošana 2.kārta, ko plānots sniegt Latvijas -Lietuvas pārrobežu projektu konkursā ES finansējuma piesaistei. Projekta apstiprināšanas gadījumā, parka dīķu atjaunošanas būvdarbi varētu sākties 2025.gadā.

2023.gadā realizēts Pārrobežu sadarbības programmas ietvaros 2014.-2020. gadam projekts “Parki bez robežām – plašāk” (“Park Without Borders - Wider”) 3. projektu konkursā “Kapitalizācija un rezultātu stiprināšana”. Projekta mērķis – palielināt vides un ilgtspējas apziņu, iesaistot plašāku sabiedrības daļu projekta ietvaros rīkotajos pasākumos, vides aktivitātēs un nodarbībās. Preiļu novada pašvaldības kā projekta partnera kopējais plānotais budžets sastāda 69 710 *euro*, no kuriem programmas finansējums ar 90% atbalsta intensitāti sastāda 62 739 *euro*, Valsts atbalsta daļa 5% 3485,50 *euro* apjomā.

2023 gadā realizēts Pārrobežu sadarbības programmas ietvaros 2014.-2020. gadam pieteikums “Sajūtu Pilnas Verstis Austrumlatvijā” (“Versts full of Feelings in Eastern Latvia”) 3. projektu konkursā “Kapitalizācija un rezultātu stiprināšana”. Projekta mērķis– programmas ietvaros iepriekš izveidotā maršruta un tūrisma objektos radītā piedāvājuma papildināšana ilgtspējīga tūrisma piedāvājuma nodrošināšanai Latvijas Austrumu pierobežā. Preiļu novada pašvaldības kā projekta partnera kopējais plānotais budžets sastāda 50 473 *euro*, no kuriem programmas finansējums ar 90% atbalsta intensitāti sastāda 45 425,70 *euro*, Valsts atbalsta daļa 5% 2523,65 *euro*.

2024. – 2025. gadā plānots realizēt projektu “Preiļu pils un Utenas muižas vēsturiskā ceļa digitalizācija tūrisma pakalpojumu attīstības veicināšanai kultūras mantojuma objektos Latvijā un Lietuvā” Latvijas-Lietuvas programmas 2021.-2027. gadam ietvaros. Projektā

paredzētas virkne “mīkstās” aktivitātes tūrisma un uzņēmējdarbības atbalstam un attīstībai, kā arī tūristiem paredzētas infrastruktūras un aprīkojuma iegāde. Projekta kopējais plānotais finansējums ir 631 227 euro, no kuriem Preiļu novada pašvaldības kā vadošā partnera finansējums ir 316 814 euro t.sk. ERAF finansējums 253 451 euro.

2024.gadā plānots realizēt INTERREG programmas apstiprinātā LATLIT pārrobežu projekta "Militārais Mantojums II " īstenošanu. Projekta kopējais plānotais finansējums 8 660 euro t.sk. pašvaldības finansējums 1732 euro.

2024.gadā plānots prioritārais aizņēmums Pils būvdarbu 3 kārtas veikšanai. Kopējais plānotais aizņēmums 1 122 426 euro.

### **Ūdenssaimniecības pakalpojumu uzlabošana**

Projekta īstenošana uzsākta 2022.gadā un tika pabeigta 2023.gadā ar Ministru kabineta 2022. gada 31. maija rīkojumu Nr. 403 “*Par atbalstītajiem pašvaldību augstas gatavības mērķdotāciju investīciju projektiem 2022. gadā*” Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija atbalstīja Preiļu novada pašvaldības investīciju projektu “Ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu paplašināšana Preiļu novada Aglonas pagasta Aglonas ciemā no Somersetas ielas līdz 4. maija ielai un Rēzeknes ielai.” Piešķirtais valsts budžeta finansējums investīciju projekta īstenošanai ir 174 536,45 euro, kas ir 85% apmērā no plānoto būvdarbu apjoma. Atlikušās būvdarbiem nepieciešamās izmaksas, kā arī būvuzraudzības un autoruzraudzības pakalpojumu izmaksas tiek segtas no pašvaldības budžeta. Īstenojot investīciju projektu, tika izbūvēts ūdensvads 667 m un kanalizācijas tīkls 667 m garumā, dodot vismaz 35 mājsaimniecībām iespēju pieslēgties pie centrālajiem ūdenssaimniecības tīkliem.

### **Citi realizētie projekti 2023.gadā un 2024.gada plānotie**

2024.gadā plānots piedalīties Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 4.3. prioritārā virziena “Nodarbinātība un sociālā iekļaušana” 4.3.1. specifiskā atbalsta mērķa “Veicināt sociāli atstumto kopienu, migrantu un nelabvēlīgā situācijā esošo grupu sociāli ekonomisko integrāciju, izmantojot integrētus pasākumus, tostarp mājokļu un sociālo pakalpojumu jomā” 4.3.1.3. pasākuma “Sociālo mājokļu atjaunošana vai jaunu sociālo mājokļu būvniecība” projektā, kura mērķis būs nodrošināt



cilvēka cienīgiem dzīves apstākļiem atbilstoša mājokļa pieejamību tām personām, kuras ir reģistrētas Palīdzības likumā noteiktajiem palīdzības veidiem - pašvaldībai piederošās vai tās nomātās dzīvojamās telpas izīrēšana vai sociālā dzīvokļa izīrēšana. Projekta ietvaros var plānot *neizīrētu atsevišķu telpu grupu atjaunošanu vai pārbūvi; pašvaldības īpašumā esošu un neizīrētu ēku atjaunošanu vai pārbūvi; pašvaldības īpašumā esošu jaunbūvju, kuru būvdarbi nav pabeigti un tās nav nodotas ekspluatācijā, pabeigšanas darbus vai jaunu dzīvojamo māju būvniecību*. Projekta kopējais plānotais finansējums 400 000euro.

2023. gadā realizēts projekts “Sociālās aprūpes centru sniegto pakalpojumu pilnveidošana Preiļu novadā” “Preiļu rajona partnerības” izsludinātajā projektu konkursa 2.1. rīcībā “Pamata pakalpojumi (izglītība, sociālā aizsardzība un veselība)”. Iegādāta sadzīves tehnika un mēbeles sociālās aprūpes centriem “Aglona”, “Rušona” un “Vārkava”. Kopējās izmaksas 4805 euro, ELFLA finansējums 4251 euro

2024.gadā plānots piedalīties projektā "Atbalsta pasākumi cilvēkiem ar invaliditāti mājokļa vides pieejamības nodrošināšanai". Projekta kopējās izmaksas 66 425 euro, ERAF 54 897 euro.

2023.gadā uzsākts un plānots realizēt 2024.gadā projektu- Preiļu novada pašvaldības funkciju īstenošanai un pakalpojumu sniegšanai nepieciešamo bezemisiju transportlīdzekļa iegāde. Projekta mērķis - uzlabot Preiļu novada pašvaldības funkciju īstenošanu un sniegtos pakalpojumus, galveno uzmanību pievēršot izglītojamo mobilitātei un vienlaikus veicinot skolu tīkla sasniedzamību. Investīcijas sekundārais mērķis ir veicināt publiskā sektora transporta zaļināšanu Latvijā, iegādājoties bezemisiju transportlīdzekļi. Projekta kopējās izmaksas 627 326 euro, AF 571 500 euro.

Noslēdzies projekts Nr. 7.2.1.2/15/I/001 “Par sadarbību Eiropas Savienības fondu darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 7.2.1. specifiskā atbalsta mērķa “Palielināt nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībās neiesaistītu jauniešu nodarbinātību un izglītības iegūvi Jauniešu garantijas ietvaros” 7.2.1.2. pasākumā “Sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošana Jauniešu garantijas ietvaros”. Projekta īstenošanas periods 03.02.2023.-30.11.2023. Projektā atbalstāmo darbību finansējums ir 5 285,20 euro , kā rezultātā atbalsts tika sniegts 6 (sešiem) Preiļu novada NEET jauniešiem.

2023.gadā tika uzsākts Programmas ERASMUS+ projekts Nr. 2023-1-LV02-KA154-YOU-000138155 “Mobilā aplikācija Preiļu novada jauniešiem” ar mērķi nodrošināt jauniešiem iespējas iesaistīties un mācīties līdzdarboties pilsoniskajā sabiedrībā un izveidot

mobilo aplikāciju Preiļu novada jauniešiem kā aktuālas informācijas apmaiņas rīku. Projekta īstenošanas periods 01.08.2023.- 31.08.2024. Projekta finansējums 6500 *euro*

2024.gadā tika uzsākts Programmas ERASMUS+ projekts Nr. 2023-3-LV02-KA154-YOU-000177400 "Preiļu novada Jauniešu domes LĪDZDALĪBAS STARTUP" ar mērķi nodrošināt Preiļu novada Jauniešu domei un citiem jauniešiem iespējas attīstīt plānošanas, sadarbības, aktivitāšu organizēšanas un vadīšanas kompetences, kā arī veicināt aktīvu līdzdalību Preiļu novada labklājīgas un demokrātiskas dzīves vides veidošanā.

Projekta īstenošanas periods 01.01.2024.- 30.06.2025. Projekta finansējums 9000 *euro*

2024.gadā plānots piedalīties un realizēt projektu "Žika laukuma izveide publiskās ārtelpas attīstībai Preiļos". Projekta kopējās izmaksas 1 273 679 *euro*, ERAF 800 000 *euro*.

### **Būvniecības ieceres dokumentācijas izstrāde**

2023.gadā noslēdzās īstenošana pašvaldības investīciju projektam, Covid-19 izraisītās krīzes seku mazināšanai un novēršana, kur notika būvprojekta izstrāde "Preiļu pilsētas centra teritorijas pārbūve 1., 2. un 3. kārtā". 2023. gadā tika izstrādāts būvprojekts pilnā apmērā. Aizņēmuma kopējais apmērs 107375,40 *euro*. Būvdarbu īstenošanai pašvaldība plāno piesaistīt finansējumu Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027.gadam specifisko atbalsta mērķu pasākumus.

2024.gadā plānots veikt Preiļu pils 2. un 3. stāva būvprojekta aktualizāciju un autoruzraudzību.

2023.gadā uzsākta un 2024.gadā plānots pabeigt būvprojekta: "Pašvaldības nozīmes koplietošanas ūdensnotekas ŪSIK kods 4324411:01 atjaunošana Preiļu novada, Preiļu pagastā" un "Pašvaldības nozīmes koplietošanas ūdensnotekas ŪSIK kods 432263:62 atjaunošana Preiļu novada, Saunas pagastā" izstrāde – to plānots iesniegt ES finansējuma piesaistei, pamatojoties uz MK noteikumiem Nr.776 "Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība atklātu projektu konkursu veidā pasākumā "Ieguldījumi materiālos aktīvos" 2014. - 2020. gada plānošanas perioda pārejas laikā 2021. un 2022. gadā".

2023.gadā uzsākta un 2024.gadā plānots pabeigt būvprojekta: "Pašvaldības nozīmes koplietošanas ūdensnotekas ŪSIK kods 4324411:01 atjaunošana Preiļu novada, Preiļu pagastā" un "Pašvaldības nozīmes koplietošanas ūdensnotekas ŪSIK kods 432263:62 atjaunošana Preiļu novada, Saunas pagastā" izstrāde – to plānots iesniegt ES finansējuma

piesaistei, pamatojoties uz MK noteikumiem Nr.776 "Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība atklātu projektu konkursu veidā pasākumā "Ieguldījumi materiālos aktīvos" 2014. - 2020. gada plānošanas perioda pārejas laikā 2021. un 2022. gadā".

2023.gadā tika veikta būvniecības ieceres dokumentācijas izstrāde un autoruzraudzība Preiļu novada pašvaldības ēku energoefektivitātes paaugstināšanai (ēkai Aglonas iela 1A, Preiļos, ēkai Raiņa bulvārī 24, Preiļos un ēkai Brīvības ielā 9, Priekuļos, Saunas pag., Preiļu novads)

2023. gadā uzsākts un 2024.gadā plānots pabeigt Preiļu novada teritorijas plānojuma izstrādi atbilstoši Preiļu novada domes 2022. gada 29. decembra sēdē pieņemtajam lēmumam (protokols Nr. 26., 31. §) "Par Preiļu novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu".

2023. gadā pabeigta būvprojekta izstrāde "Laivu ielaišanas vietas un atpūtas vietas infrastruktūras izveidei pie Jašezera". Būvprojekta izstrāde uzsākta 2022. gadā.

2023. gadā pabeigta būvprojekta izstrāde "Laivu ielaišanas vietas un atpūtas vietas infrastruktūras izveidei pie Eikša ezera". Būvprojekta izstrāde uzsākta 2022. gadā.

***2024.gadā plānotās būvniecības ieceres dokumentācijas, tehnisko projektu izstrādes :***

- būvprojekta aktualizācija Preiļu parka dīķiem;
- būvprojekta izstrāde lietus ūdens novadīšanai Lauku ielā, Preiļu pilsētā;
- Saltupes ielas posma ~120(m) Preiļos pārbūves projekta izstrāde, paredzot lietus ūdeņu sakārtošanu;
- Būvprojekta izstrāde Preiļos, Skolas ielas ēkas pārbūve uz SAM 4.3.2.1;
- Kārsavas ielā 4, Preiļos - energoefektivitātes būvprojekta izstrādes uzsākšana;
- Preiļu pilsētas apgaismes tīklu inventarizācija ;
- Preiļu ielu apgaismojuma rekonstrukcijas pārbūves būvprojekta izstrāde;
- PVĢ Ugunsgrēka atklāšanas un apziņošanas sistēmas projekta dokumentācijas izstrāde;
- Būvprojekta izstrādes uzsākšana Mūzikas skolai (ventilācija, apkure, fasādes atjaunošana, jumta krāsošana, iekšējie inženiertīkli un iekšējā apdare 1., 2., st. vecais korpuss);

- Būvprojekta izstrāde Riebiņu pagasta autoceļa Nr. 24 Skolas iela km 0,00-0,720 km pārbūvei;
- Būvprojekta izstrāde Sīlukana pagasta autoceļa Sīlukalns- Stikāni- Sondori km 0,000-0,270;
- Paskaidrojuma raksta izstrāde Rušonas pagasta autoceļa Nr. 13 Kastīre - Geļenova - Šaures km 0,00 - 4,82 seguma atjaunošanai;
- Derīgo izrakteņu ieguves ģeoloģiskā izpēte un tehniskā projekta izstrāde.

Novada domes priekšsēdētājs *(personīgais paraksts)*

Ā.Vucāns